

บทที่ 2

ศาสนา Hindism

ประวัติศาสตร์

ศาสนา Hindism ไม่มีศาสนาเดิมอนศาสนาอื่น จะมีก็แต่เจ้าลักษิหรือผู้แต่งตำราเท่านั้น จึงขอกล่าวถึงเจ้าลักษิหรือผู้แต่งตำราแต่เพียงสังเขป

1. ถุยเวทภาษา หรือ กฤตยะ ไทวปายัน เป็นผู้เรียบเรียงคัมภีรพระเวท คัมภีร อิศิหาส และคัมภีรปูราณะ นางตานานกล่าวว่าถุษิผู้นี้มีใช่ถุษิธรรมด้า แต่เป็นเทพถุษิ (Divine Sage) ได้เป็นผู้รู้จานมหาการพยากรณ์มหาการตะขัน

2. พระพรหมถุษิ วัลเมกิ เป็นผู้แต่งมหาการพยากรณ์ ต้นเรื่องรำพยาณะเล่าไว้ว่า พระพรหมถุษิวัลเมกิ ได้ไปเยี่ยมพระพรหมถุษินาราห เพื่อถามว่าในโลกนี้มีใครแก้ลักษิ สามารถเป็นเลิศ พระนารถึงเล่าเรื่องพุทธะให้ฟัง เมื่อถุษิวัลเมกิเดินทางกลับนั้น มาถึงแม่น้ำ tamasa (Tamasa) ใกล้แม่น้ำคงคา เห็นพราวนยิงนกกระเรียนตายตัวหนึ่ง คู่ของมันบินวนรั้วองทำให้ถุษิวัลเมกิก Ged ความสลดจนทนไม่ได้ หลุดปากกล่าวเป็นคำสาปพราวนนั้น และเมื่อสาปแล้วก็เกิดสังเวชว่าหาใช่กิจกรรมอะไรของตน จึงไปเผาพระพรหมและเล่าเรื่องถวาย พระพรหมตรัสว่าที่สาปนั้น ไม่เป็นบาป เพราะไม่ใช่คำสาป คำที่เปล่งออกมานั้นเป็นคำสรรเสริญพระวิษณุ หงค์คำพูดก็น่าฟัง ควรเป็นเครื่องบันเทิงแก่มนุษย์ได้และคำพูดนั้นเกิดจากความโศก จึงให้เรียกว่า โคลก และเมื่อได้ฟังเรื่องพระวิษณุหรือพุทธะแล้ว จงนำเรื่องนั้นมาเผยแพร่ด้วยโคลกนี้ให้ปรากฏแก่ชาวโลกเสิดถุษิวัลเมกิกระทำตามพระหมบัญชา จึงได้ชื่อว่าเป็นอาทิกวี

3. โคงะ	ผู้ดังลักษินยายะ
4. กณาทะ	ผู้ดังลักษิไวเศยิก
5. กบีละ	ผู้ดังลักษิสางขยะ
6. ปตัญชล	ผู้ดังลักษิโยคะ
7. ไชมนิ	ผู้ดังลักษิมานา หรือ ปูรวมีนา
8. พากรายณะ หรือ วยาส	ผู้ดังลักษิเวทานตะ หรืออุตตรมีนา
9. มนู	ผู้แต่งคัมภีรธรรมศาสนา

คัมภีร์ภาษาสันสกฤต

1. คัมภีร์พระเว陀 (Vedas) หมายถึง ความรู้ทางศาสนาหรือความรู้ทางจิตใจของชาวอินดู คัมภีร์พระเว陀ไม่ใช่ผลงานของนักประชัญญหรือศาสตราจารย์ใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หากเป็นที่รวมน้ำเสียง ความคิดของบรรพบุรุษของชาวอินเดียหลายชั่วอายุคน ตอกทอดสืบเนื่องกันมาโดยมุขป่าฐานีเวลา หลายร้อยปี ในที่สุดจึงได้รวมรวมจากเป็นลายลักษณ์อักษรขึ้น คัมภีร์พระเวทประกอบด้วยคัมภีร์ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. คัมภีร์สัหิตา หรือมนตร์ คำว่า “สัหิตा” แปลว่าที่รวมหรือชุมนุม ในที่นี้หมายถึง ชุมนุมบทสวดดีเทพเจ้า บทสวดขับร้อง มนตร์หรือคถาหรือสูตร ส่วนรับใช้ในพิธีบูชาอย่าง บท ประพันธ์ทั้งหมดในสัหิตา เป็นร้อยกรอง คือ แต่งเป็นฉบับ

2. คัมภีร์พราหมณะ ได้แก่ ข้อความร้อยแก้ว อธิบายความหมายของบทสวดดีเทพเจ้า บัญญิติไว้บนทหลาด ให้ควรใช้ในที่ใด พրามนาถึงกำเนิดของบทสวดดีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกำเนิดของ พิธีบูชาอย่าง ตลอดจนอธิบายถึงความหมายของพิธีบูชาอย่างด้วย

3. คัมภีร์อารัณยก และอุปนิษัท ได้แก่ บทประพันธ์ที่ว่าด้วยความคิดนึกทางด้านปรัชญา หรืออภินัยแห่งก็คือ ความนึกคิดที่เกี่ยวกับเรื่องวิญญาณ หรืออัตมัน เรื่องพระเป็นเจ้า เรื่องโลก และ เรื่องมนุษย์ ข้อความบางตอนในคัมภีร์อารัณยก และอุปนิษัท ซึ่งกับที่มีอยู่ในคัมภีร์พราหมณะ

คัมภีร์สัหิตา หรือมนตร์ แยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ดังนี้

ก. สัหิตา หรือชุมนุมบทประพันธ์ที่ว่าด้วยบทสวดดีเทพเจ้า เรียกว่า ฤคเวท สัหิตา

ข. สัหิตา หรือชุมนุมบทประพันธ์ที่ว่าด้วยสูตร ส่วนรับใช้ในพิธีบูชาอย่าง เรียกว่า ยชุร- เวท สัหิตา ซึ่งแยกได้ 2 แขนง คือ กฤษณะ ยชุรเวท (ยชุรเวทคำ) และกุศล ยชุรเวท (ยชุรเวทขา)

ค. สัหิตา หรือชุมนุมบทประพันธ์ที่ว่าด้วยบทสวดขับร้อง เรียกว่า สามเวท สัหิตา

ง. สัหิตา หรือชุมนุมบทประพันธ์ที่ว่าด้วยมนตร์ หรือคถาต่าง ๆ เรียกว่า อากธรรมเวท สัหิตา

สัหิตา ทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวแล้ว เป็นพื้นฐานก่อให้เกิดคัมภีร์พระเวททั้งสี่ที่เรียกว่า ฉตุ- เวท คัมภีร์พระเวทแต่ละคัมภีร์นั้น ต่างก็มีคัมภีร์พราหมณะ อารัณยก และอุปนิษัท เป็นบริวาร เช่น คัมภีร์ฤคเวทก็มีคัมภีร์พราหมณะ อารัณยก และอุปนิษัท เป็นบริวาร ทำนองเดียวกัน คัมภีร์ยชุรเวท สามเวท และอากธรรมเวท ก็มีคัมภีร์พราหมณะ อารัณยก และอุปนิษัท เป็น บริวาร ฉะนั้น จึงมีคัมภีร์พราหมณะ อารัณยก และอุปนิษัท สี่หมวดเช่นเดียวกับที่มีสี่พระเวท บทประพันธ์ทั้งสี่หมวดนั้น เรียกว่า ศรุติ (Sroti) แปลว่าสิ่งที่ได้ยินมา หมายถึงสิ่งที่ได้ ยินมาจากพระเป็นเจ้า ชาวอินดูโบราณเชื่อว่า ข้อความในคัมภีร์พระเวททั้งสี่ซึ่งรวมทั้งในคัมภีร์

พระมหาณะ อารัณยก และอุปนิษัทที่เป็นบริวารด้วย เป็นข้อความที่พระเป็นเจ้าทรงเบ็ดเตล็ดให้ มุนุชย์ทราบโดยผ่านทางถุกชีหลายตนและจะสถิตสถานพรอยู่ชั่วกาลนาน ด้วยเหตุนี้คัมภีร์พระเวทจึงได้ชื่อว่า อุปนิษัท แปลว่า ที่มีได้สร้างขึ้นด้วยมนุษย์ และมีคุณสมบูรณ์ยิ่งคงอยู่ตลอดกาล

นอกจากคัมภีร์ศรุติแล้ว ยังมีคัมภีร์สมฤติ เป็นคัมภีร์ที่มนุษย์ได้จัดจำปฏิบัติกันต่อ ๆ มา เป็นประเพณี คัมภีร์สมฤติ ประกอบด้วย

1. คัมภีร์เวททางค์ หรือ สูตร มี 6 แขนงคือ

- (1) ศึกษา = วิชาออกแบบ
- (2) ฉันทส = วิชาแต่งภาษา กลอน โคลง ฉันท์
- (3) ไวยากรณ์ = วิชาไวยากรณ์
- (4) นิรุกต์ = วิชาว่าด้วยที่มาของศัพท์
- (5) โซติช = วิชาการคำสั่ง
- (6) กัลปะ = วิชาพิธีกรรม

สองวิชาแรก จำเป็นสำหรับอ่านคัมภีร์พระเวท สองวิชาหลังสำหรับนำเอาความรู้นี้ไปใช้ ในพิธีบูชาญัฐ ลักษณะที่นำเสนอในประการหนึ่งของคัมภีร์เวททางค์ หรือสูตร ก็คือ การเก็บเอาใจ ความมายอเป็นสูตรสั้น ๆ แล้วให้คำอธิบายประกอบโดยพิสดาร ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การท่องจำ เมื่อ ท่องจำสูตรได้ ก็จะจำคำอธิบายโดยพิสดารได้ จะนั้น คัมภีร์เวททางค์ จึงเรียกว่าสูตร (Sutra)

2. คัมภีร์อุปเวท แปลว่า ความรู้อันดับสอง คือ ความรู้ที่ความสำคัญรองจาก พระเวท อุปเวทมี 4 แขนงคือ

- (1) อายุรเวท = วิชาแพทยศาสตร์ ชี้ถือกันว่าเป็นภาคผนวกภาคหนึ่งของ คัมภีร์ฤกเวท
- (2) ชนุรเวท = วิชายิงชนุ ถือกันว่าเป็นภาคผนวกภาคหนึ่งของคัมภีร์ยชุรเวท
- (3) คานธารพเวท = วิชาดันตรีและขับร้อง ชี้ถือกันว่าเป็นภาคผนวกภาคหนึ่งของ คัมภีร์สานเวท
- (4) ศัสตรศาสตร์ = วิชาใช้อาวุธ ชี้ถือกันว่าเป็นภาคผนวกภาคหนึ่งของอาครรพณ เวท

ในคัมภีร์พระเวท มีเรื่องราวอยู่ประ tekst นี้ เรียกว่า อัติหาส ณั้นเป็นเรื่องราวปั้มปราเล่าสืบกันต่อ ๆ มา เรื่องราวประ tekst อิติหาสนี้เองเป็นรากรฐานก่อให้เกิดมหาภาพย์ที่ยังใหญ่ของอินเดีย 2 เรื่องคือ

1. มหาภาพย์มหาการตะ

2. มหาภาพย์รามายณะ

อิติหาส นอกจากจะมีลักษณะอย่างมหาภาพย์แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติที่แสดงหลักมุ่งหมายในการดำเนินเรื่องต่อไปนี้ด้วย

- (1) ธรรมะ (dharma) มีความหมายถึงอุดมคติในการปฏิบูรณ์หน้าที่ของตัวเอกของเรื่องโดยความกล้า องอาจ ไม่หวาดหัวนั่น และโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ตอบแทน (เพื่อตนเอง)
- (2) อรหะ (artha) หมายถึงความเจริญอุดมด้วยโภคทรัพย์สมบัติ
- (3) กามะ (Kama) หมายถึงความสำเร็จปราารถนาตามที่ต้องการ
- (4) โมกษา (Moksha) หมายถึงความหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดเป็นบรมสุขในชั้นสุดท้าย¹

1. มหาภาพย์มหาการตะ มหาภาพย์เรื่องนี้มีโศลก 100,000 บท หรือ 220,000 บรรทัด แบ่งออกเป็นตอน ๆ แต่ละตอนเรียกว่า บรา (บรรพ) มีด้วยกันทั้งหมด 18 บรรพ มหาภาพย์มหาการตะ บรรพบนี้ถึงการทำสิ่งครามขึ้นเพื่อยกนรระหว่างพื้นท้องสองตระกูล คือ ตระกูลເກາພ และตระกูลປານທພ ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษคนเดียวกัน คือ หัวการต จุดประสงค์ของการทำสิ่งครามก็เพื่อชิงราชสมบัติ ชาว印ดูเชื่อว่า มหาการตะ เป็นการทำสิ่งครามระหว่างธรรมผู้ชายหนึ่งกับธรรมอีกผู้ชายหนึ่ง ณ ทุ่งรากกรุเกษตร การรับเป็นไปอย่างดุเดือด ติดต่อกันถึง 18 วัน ต้องเสียชีวิตผู้คนไปสุดจะคงนานับ ในที่สุดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้รับชัยชนะ คือตระกูลປານທພ ก็จะเป็นผู้ได้รับชัยชนะ ว่าญาชีเวทยาสหหรือกฤษณะ ไทยปัจจุน เป็นผู้รุจนามหาภาพย์อมตะชั้นนั้น

มหาการตะเป็นแหล่งแห่งเรื่องอยู่ทั้งหลายเรื่อง เช่น เรื่องพระนลและนางทมยันต์ เรื่องสาวิตรี และคัมภีร์ภควัตตาชีว์ถือกันว่าเป็นหัวใจปรัชญา印ดู ก็เป็นตอนหนึ่งของมหาภาพย์มหาการตะ

มหาภาพย์มหาการตะนี้เรียกว่า เป็นคัมภีร์พระเวทที่ 5

2. มหาภาพย์รามายณะ กล่าวถึงการเดินทางบุกป่ามาตั้งของพระรามในการติดตามนางสีดา รามายณะเป็นมหาภาพย์ที่ยาวเป็นที่สองรองจากมหาภาพย์มหาการตะ คือ มีโศลก 24,000 บท แบ่งออกเป็น 7 กัณฑ์ หรือ 7 ตอน คือ

¹ M. Winternitz, *Indian Literature* p. 468

1. พาดกัณฑ์ เป็นอวัยวะภายนอกแสดงอุปติร้ายณะ (กำเนิดเรื่อง) เรื่องดำเนินไปตั้งแต่ กำเนิดໂอรสหงໍหล่ายของท้าวศรջนพระรามได้สีดา มีเรื่องแทรกต่าง ๆ เป็นอันมาก (เช่นเรื่อง นางเมนะกาภพพระวิศวามิตร พระวิศวามิตรกับนางรัมภา กำเนิดรัตนธนู และคำพิสีดา ฯลฯ)

2. อโภชยา กัณฑ์ พระรามต้องออกไปอยู่บ้าน ทศกัณฐ์ลักษีดาเพราศูรปนขabeen ต้นเหตุ

3. อรัญยกัณฑ์ พระรามพระลักษณ์ออกติดตามนางสีดา ปราบอสูรต่าง ๆ หลายตน

4. กົງກິນชา กัณฑ์ พระรามพระลักษณ์ถึงนครກິນກິນ ພບສຸກີບ ໜຸ້ມານຍອມ

ເປັນຂ້າແລະຫຼຸມານໄປເຄື່ອນນางສືດາ

5. สູນທຽກ กัณฑ์ อธิบายความเรื่องลังกา ราชวงศ์ของท้าวราพณ์ ໜຸ້ມານໄປປ່ອລົບ ໂຍນນางສືດາ ແລະກັບມາພວມດ້ວຍຂ່າວຂອງນາງ

6. ບຸຖາ กัณฑ์ ယາວກວ່າກັນທຶນ ກລ່າວถິງກາຣຕ່ອສູ່ຮະຫວ່າງพระรามກັບທະກັນຫຼູ ກາຣຕ່ອສູ່ສຳຄັງຫລາຍຕອນ ແລະແມ່ທັພສຳຄັງ ໃຫຍ້ ລາຍຄນ ຈນປຣາບຍັກໜ້າໄດ້ສໍາເຮົາ ພຣະມາກັບໄປປົກຄອງນັ້ນເມື່ອໄດ້ 1 ແມ່ນນີ້ ທ່າພົບອ້າສົມເນົດ 10 ຄວັງ ມີໂລຮສົດພັນ

7. ອຸຕຽກ กัณฑ์ ແສດກຳນົດຂອງຕົວສຳຄັງໃນເຮືອງ ກາຣນເຮັດສືດາແລະກຳນົດກຸ່ມ ລພ ຜູ້ຈານຫາກພົມໝາຍະ ຄື່ອ ພຣະມາກຸາຊີ້ວາລົມືກີ ເປັນໂລຮສອງຄົກໍ 10 ຂອງພຣະວຽດ
(ເຖິງ)

ໃນຄົມກົງປະກົມ ໄດ້ແນ່ງການນຳເພື່ອເພີ່ມເປົ້າມາໃນກະບຸນກະບຸນ 4 ອາຄສະນາ ຄື່ອ

1. ພຣະມາກົງ ແປລວ່າຜູ້ປະເພຸດພຸດພົມຈະຈະ ກຳຫັດວ່າຫຍຸ້ງຜູ້ກຳນົດໃນຕະກູລພຣະມາກ ກາຍຕີຍ ແລະແພຍ ມີອາຍຸກຸນ 8 ປີ 11 ປີ ອີຣີ 12 ປີບົນຍຸວົນ* ຈະຕົ້ງເຂົ້າພື້ນຍ່າງໜຶ່ງເຮັດວຽກ ອຸປານຍັນ ອີຣີ ອຸປານຍັນ ຄື່ອ ພົບນຳກາຣເຂົ້າສູ່ສະຖານີກິຈາຂອງຄຸງ ເດີກໄດ້ຮັບກາຣຄລັງດ້ວຍດ້າຍ ສັກດີສິກີ້ນໆຢືນເວີກວ່າ ສາຍຫຼຸ່ມ ອີຣີ ຢັ້ງໂຄງປົວຕ ໂດຍຄຸງເປັນຜູ້ສົມໃຫ້ ເມື່ອຄລັງດ້າຍສັກດີສິກີ້ນໆແລ້ວ ເທົກກັບປະກາສດນເປັນພຣະມາກ ປະເພຸດພຸດພົມຈະຈະ ສິກິຈາເລົ່າເຮັດວຽກ ໃນສຳນັກຂອງຄຸງແລະຕົ້ງປົງປົງຕິ ຕາມກູ້ຂ້ອນນັກມີເວລາ 12 ປີ ຈຶ່ງສັນສົດກວະພຣະມາກຈະຈະ ເປັນພຣະມາກ ໂດຍສມບູນຍຸນ

ສິກີ້ນໆແທ່ງຄວາມເປັນພຣະມາກ ຊົ່ງພຣະມາກປະກາທານໃຫ້ມີ 5 ອ່າງ ຄື່ອ

(1) ສິກິຈາຄົມກົງປະກົມທີ່ໄດ້ເຕີມກາຄກຸມີ

(2) ສັ່ງສອນຄົມກົງປະກົມທີ່ໄດ້

* ເວລາທີ່ເທນະສຳຫັບທໍາອຸປະນາຍະແກ່ພຣະມາກຍັງໄນ້ສັນສຸກຈົນກວ່າຈະມີອາຍຸກຸນ 16 ປີ ສຳຫັບກົມຕີຍມີ ເວລາໄປຈົນກວ່າຈະມີອາຍຸກຸນ 21 ປີ ສຳຫັບແພຍມີເວລາໄປຈົນກວ່າຈະມີອາຍຸກຸນ 24 ປີ ດ້ວຍກຳນົດກັນ ນັ້ນແລ້ວເຂົາຈະກ້ອງດູກເນຣເທກອອກຈາກສາວິກີ້ ຄື່ອ ຈາກພົບອ້າສົມເນົດ ແລະກົງນັ້ນໆກີ່ອວ່າດູກຂ້ອນອົກຈາກ ຂາກີ ຂັ້ນ ແລະສັ່ງຄມອາຮຍັນ

- (3) ปฏิบัติกิจพิธีที่เรียกว่า ยัคນัม (การบริจาค) ได้
- (4) รับทานจากผู้มีศรัทธาทั้งหลายได้ (ถ้าไม่เป็นพราหมณ์รับทานจากผู้อื่นถือเป็นบาป)
- (5) บริจาคทานแก่คนยากจนได้

2. คุณธรรม แปลว่า ผู้อยู่ครองเรือน พรมใจรู้สึกเสร็จสันการปฏิบัติขึ้นตนแล้วกลับสู่เรือนบำเพ็ญตนเป็นผู้ครองเรือน คือ แต่งงานมีลูกเมีย มุชาเทวตาเวลาเข้าค่า ปฏิบัติตามกฎหมายฯ ของผู้ครองเรือน เมื่อต้องการจะบำเพ็ญเพียรต่อไปอีก เพื่อบรรลุความหลุดพัน ก็ต้องออกจากบ้านเข้าไป บำเพ็ญตนเป็นพราหมณ์เพร

3. วนปรัชญา แปลว่า ผู้อยู่บ้าน เป็นกิจปฏิบัติของพราหมณ์อีกชั้นหนึ่ง ถือเอาการบำเพ็ญเพียรเข้าถ้านสามาบดิ สร้างบรรณาคุณเป็นที่อาศัย มีชีวิตเนื่องด้วยผู้อื่น ปฏิบัติกิจเพื่อบรรลุธรรมชั้นสูงสุด

4. สันยาสี แปลว่า ผู้แสวงหาธรรม เป็นการบำเพ็ญเพียรเพื่อโมกษะ (ความหลุดพัน)
2. คัมภีร์ปูราณะ หมายถึง เรื่องราวที่มีมาแต่โบราณ เป็นเรื่องที่กล่าวถึงเรื่องเทพเจ้าประกอบด้วยลักษณะ 5 ประการคือ

- (1) เรื่องการสร้างโลก
- (2) ความพินาศและการฟื้นฟูโลกใหม่
- (3) ประวัติของเทพเจ้าและทวยเทพ
- (4) การครองโลกของพระมนู 14 องค์
- (5) ประวัติของสุริยวงศ์และจันทรวงศ์

นอกจาก 5 ประการนี้แล้ว ยังมีเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย แต่สรุปได้ว่าเป็นคัมภีร์ที่กล่าวถึงพฤติกรรมของพระผู้เป็นเจ้าสามองค์ คือ พระพรม พระวิษณุ และพระศิวะ

คัมภีร์ปูราณะมีประโยชน์มากสำหรับศึกษาค้นคว้าเรื่องราวทุกชนิด เกี่ยวกับเรื่องชีวิตของคนอินเดียโบราณ

3. คัมภีร์ตันตรา เป็นคัมภีร์ที่ว่าด้วยคำสอนลึกซึ้ง โดยเฉพาะหนักไปในทางไสยาสตร์ หรือ เวทมนตร์คณา ซึ่งส่วนมากมักจะปรากฏเป็นรูปคำสอนท่านราหว่างพระศิริภัณฑ์ทุรคาผู้เป็นชาย คัมภีร์ตันตราได้ก่อให้เกิดลักษณะ เป็นลักษณะลึกซึ้งชาติกดันนุภาพของเทพเจ้าฝ่ายหูงิคือเจ้าแม่กัล

การบันถือลักษณะ แบ่งเป็น 2 คณะ คือ ทักษิณาริน ได้แก่พากฝ่ายขวาเป็นพากทำพิธีได้ อย่างเปิดเผย สุภาพ ไม่ลามกอนาจาร ไม่มีลับลอมคใน อีกคณะหนึ่ง คือ วามาจาริน ได้แก่พากฝ่ายซ้ายเป็นพากทำพิธีในทลับ เป็นทงทุราการ และอนาจาร

ปักกุณสันสกฤต—อังกฤษ ของ Monier Williams อธิบายว่า คัมภีร์คันควร์ว่าด้วยเรื่อง
๕ ประการคือ

1. การสร้างโลก
2. ความพินาศของโลก
3. การบูชากราบให้เทพเจ้า
4. การบรรลุถึงสิ่งที่ปรารถนาทุกประการ โดยเฉพาะคือ การบรรลุถึงอิทธิฤทธิ์⁶
5. วิธีเข้าสู่พระผู้เป็นเจ้า 4 วิธี ด้วยการบำเพ็ญสมาธิภาวนา

สำหรับตนครั้นตรั้นฝ่ายชายคือ พากามาจาริน ถือว่าการจะให้บรรลุถึงจุดสุดยอดของลักษณะ
จะต้องกระทำพิธีตามกฎ ๕ ประการ เรียกว่า บัญชุมการ

- (1) มัชชะ (น้ำเม้า) ต้องดื่มน้ำเม้า ให้เม้าที่สุดเก็บในเสี้ยสติได้ยึดดี
- (2) นางยะ (เนื้อสด) ต้องบริโภคเนื้อสดผสมกับน้ำเม้า
- (3) มนตรา ต้องสารຍามนตร์ บทใดบทหนึ่งเร่งเร้าให้เกิดความกำหนด
- (4) มนตรา ลิลดาด้วยท่ายั้งวน เร่งเร้าให้เกิดความกำหนด
- (5) ไนกุน ประกอบนเมกุน²

พิธีนี้ฝ่ายมาจาริน เรียกว่า กារจักร มักทำในเวลากลางคืน ผู้เลื่อมใสหงั้นหงิงและชาย
จะมาประชุมกันต่อหน้าเจ้าแม่กาลี และปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้ง ๕ ข้อ

พว睥เหล่านี้ถือว่า มนุษย์ มีราศะ โภเศ และโมฆะ เป็นมูลกิเลสอยู่ในตัว ถ้าต้องการ
ดับกิเลสเหล่านั้น จะต้องประพฤติอย่างนั้นให้เต็มที่ สมกับที่พ่อใจยกจะทำ เมื่อทำอย่างนั้นเต็มที่
แล้วก็เหมือนหนามยกเอาหนามบั่ง สรุดท้ายก็จะเกิดความเบื่อหน่ายไปเอง

4. คัมภีรธรรมศาสตร์ เป็นคัมภีร์ที่ว่าด้วยหลักกฎหมายจาเรตประเพณีและสิทธิหน้าที่ของคน
ในสังคมยินดู ที่มีชื่อเสียงมากที่สุด ได้แก่คัมภีรธรรมศาสตร์ ของมนุ และของยาชุญวลุกุย โดยทั่ว
ไปคัมภีรธรรมศาสตร์มีเนื้อหาสาระแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

- (1) ออาจาร ได้แก่หลักความประพฤติ และปฏิบัติ
- (2) ภุษาวาร ได้แก่อำนาจดุลภาคร
- (3) บุราษฎุจิต ได้แก่การลงล้างความคิด

กล่าวกันว่า คัมภีรธรรมศาสตร์เหล่านี้ ถูกเขียนไว้จำนวน ๑๘ ตน ได้รับการซั่นด้วยอ่านจาก
คลิ้กเทพเจ้า

² Dowson, *Classical Hindu Mythology* pp. 317-318

คัมภีร์ธรรมศาสตร์ มีอิทธิพลเหนือระบบกฎหมายไม่เฉพาะในประเทศไทยแต่ท่านนี้ แม้ในประเทศที่วัฒนธรรมของตนเดียวกันได้แผ่กระจายไปถึง คัมภีร์ธรรมศาสตร์ก็มีอิทธิพลเหนือระบบกฎหมายของประเทศไทยนั้น ๆ ด้วย

หลักธรรมที่สำคัญ ๆ ของศาสนา Hindū

1. สमัยพราหมณะ ในสมัย古เวท มุนุษย์ทำการพลีบูชาและสาดข้าวกล่อมสรรเสริญเทวดา มุ่งหมายเพื่อให้เทวดาเหล่านั้นพอใจในตนหรือให้ช่วยเหลือตน ครั้นเวลาสิ่งม้าชาวยืนคู่กันว่าการบูชาเทวดาเป็นของศักดิ์สิทธิ์แท้จริง จึงต้องทำให้ถูกต้องตามพิธีสามารถจะบังคับเทวดาให้อ่านวายผลด้วย ให้แก่ผู้บูชาสมความต้องการได้ ซึ่งเรียกว่าการขอพร การพลีบูชาจึงต้องจัดทำให้ครบถ้วนตามพิธี เช่น พิธีราชสุยะ พิธีอศวเมธ (ปล่อยม้าอุปการ) พิธีบุรุษเมธ (บูชาโดยด้วยคน) เป็นต้น

ในคัมภีร์พระเวท แบ่งชั้นของมนุษย์ออกเป็น 4 วรรณะ คือ พราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ และศูห์ เป็นวิธีที่พระเป็นเจ้าประทานลงมา สำหรับปักษ์ของเพื่อสันติสุขของมนุษย์ ข้อสำคัญในลักษณะนี้ คือ

- (1) พระเป็นเจ้า คือ พระผู้ทรงความเที่ยงแท้หาญปฏิได้ (อรุปพรหม) โลกที่แลเห็นทั้งสั้น เป็นของไม่จริง และต้องถึงความพินาศลงเมื่อสิ้นกาลปัจจุบัน ทวยเทพย์มอกรจากพรหมทั้งสั้น
- (2) ความไม่สม่ำเสมอันมีอยู่ในโลก เป็นเพาะกรรมซึ่งกระทำให้ต้องเวียนว่ายในสังสาระ
- (3) การหลุดพ้นจากสังสาระและเข้าอยู่ในพรหมเป็นความมุ่งหมายของผู้ห่วงหนึ่งทุกชีวิৎ
- (4) ความเป็นไปในโลกต้องมีหลักสามประการ คือ พราหมณ์ผู้นักบัว พราเวท และวรรณะ โลกจึงจะดำเนินอยู่ได้ โดยปกติ³

ต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนิพนธ์ในถุคเวท

๕ แคป្រุช

1. ป្រุชมีศรี曷ตั้งพัน มีตาตั้งพัน มีเท้าตั้งพัน พระองค์ห้อมล้อมโลกไว้เสียทุกด้านและยืนอยู่ห่างออกไปไกลเท่ากับความกว้างของสิบล้าน
2. ป្រุชคือสิ่งทั้งหมดนี้ พระองค์มีมาแต่เดิมแล้วและจะมีต่อไปอีก พระองค์เป็นเจ้าแห่ง อณุตภาพ ซึ่งทรงเจริญเหนือภาวะนั้น ไปด้วยอาหาร (จากพิธีกรรม)
3. เช่นนั้นแหลกคือความยิ่งใหญ่ของพระองค์ แต่ยิ่งใหญ่กว่านั้นอีก คือป្រุช หนึ่งในสี่ ของพระองค์เป็นสรรพสิ่งทั้งหลาย สามในสี่ของพระองค์เป็นสิ่งอมฤตในสวรรค์

³ เสรียาโกเกศ และนาครปargin, ลักษณ์ของเพื่อน (พระนคร: กลังวิทยา, 2514), หน้า 88-89

4. สามในสี่ของปูรุษloyไปสู่ที่สูง หนึ่งในสี่ของพระองค์บังเกิดขึ้นอีก (บนโลก) ที่นี่พระองค์ไม่กวนวังออกไปทุกทิศทุกทาง กล้ายเป็นสีซึ่งกินอาหารและเป็นสีซึ่งไม่กินอะไร

5. จากพระองค์ได้เกิดวิราชาขึ้น จากวิราชาเกิดปูรุษ เมื่อเกิดขึ้นแล้ว พระองค์ก็แผ่กวนวังพันโลกไปทางข้างหลังและข้างหน้า

6. เมื่อบรรดาเทพเจ้ากราทำปูชนียกรรมโดยเอาปูรุษเป็นเครื่องบูชา ดูไปไม่ผลเป็นเนยบวิสุทธิ์ ดูร้อนเป็นเชื้อเพลิง ดูไปไม่ว่างเป็นเครื่องบูชา

7. เพื่อนูชาตันหยุดที่ขึ้นประป่วย เหล่าเทพเจ้าได้พรหมปูรุษซึ่งเพิ่งแรกเกิดลงไป เหล่าเทพเจ้าได้ใช้พระองค์บูชาสาระยะและถูกชี้

8. จากพลิกรรมที่มอนให้เป็นสิทธิ์ขาด ก็เมญบริสุทธิ์ที่รวมรวมได้จากการพรหม พระองค์ก็ทำมันให้กล้ายเป็นสัตว์ในห้องพื้น เป็นสัตว์ในบ้าน และเป็นสัตว์ในหมู่บ้าน

9. จากพลิกรรม ที่มอนให้เป็นสิทธิ์ขาด ก็เกิดบทร้อยกรอง (ถุคเวท) ขึ้น กับมนตร์สามัน (สามเวท) จากนี้ก็เกิดกำหนดจำนวนคำ จากนี้ก็เกิดสูตรพลิกรรม (ยชุรเวท)

10. จากมัน เกิดพากมันและบรรดาสัตว์ที่มีพื้นสองแคลว วัวเกิดขึ้นจากมัน แกะและแพะก็เกิดขึ้นจากมัน

11. เมื่อทวยเทพเบ่งปูรุษออกเป็นเสียง ๆ นั้น พระองค์ได้แบ่งออกเป็นสี่ส่วน ปากของปูรุษเป็นอะไร ส่องกราของพระองค์เป็นอะไร สะโพกและเท้าของพระองค์มีชื่อว่าอะไร

12. พากพราหมณ์เป็นปากของพระองค์ ส่องกราของพระองค์เป็นเหล่าราชันย์ (นักรบ) สะโพกทั้งสองเป็นไวยะ (พ่อค้าและเจ้าของไร่นา) จากเท้าของพระองค์เกิดพากศูห์ (พวกรับใช้)

13. พระจันทร์เกิดขึ้นจากเจดภูตของพระองค์ (มนะ) จากดวงพระเนตรเกิดดวงอาทิตย์ จากพระโอษฐ์เกิดพระอินทร์และพระอัคณี จากลมปราณของพระองค์เกิดพระวิทย (ลม)

14. จากเศือของพระองค์เกิดห้องพื้นในห้องกลาง จากพระศีรษะเกิดสรวรค์ จากพระบาทเกิดแผ่นดิน และทิศเกิดจากพระกรรณ ด้วยประการจะนี้ สรรพสิ่งจึงประกอบเป็นโลกแห่งหลายขั้น

15. พระองค์ทรงมีเม็ดอี้ดี้อันซึ่งรวมเอาไว้ (ชีวไฟ) สามเท่าของเจดภูตทำเป็นมัดพืน เมื่อพระผู้เป็นเจ้าทั้งหลายแพร่พลิกรรมออกไป ก็ทรงผูกพันปูรุษไว้เป็นเหี้ยว

16. ด้วยพลิกรรมนั้น พระผู้เป็นเจ้าทั้งหลายก็ทรงกระทำพลิกรรม ที่เป็นกฎพิธีประการแรก ๆ อ่านชาต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นไปถึงสรวงสรวรค์ อันเป็นที่พำนักของสาระยะเบื้องบุพกาล พระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย (เล่มสิบ, 30)⁴

⁴ สมัคร บุราภา, มรดกภาษาไทยของลัทธิพุทธ (พระนคร: แพร่พิพยา, 2513), หน้า 343-346

เพื่อเห็นแก่การพิทักษ์รักษา การสร้างสรรค์ยั่งยืน (ปูรุษ) ซึ่งเป็นผู้รุ่งโรจน์อย่างที่สุด ทรงกำหนดหน้าที่แยก ๆ กัน ให้แก่ธรรมะต่าง ๆ ที่เกิดจาก ป่า นือ ชา และเท้าของตน

การสอน การศึกษา การประกอบยัญพิธี ทั้งการทำให้ผู้อ่อนประกอบยัญพิธี การให้ทาน และการรับทาน ทั้งหมดนี้ปูรุษได้มอบให้เป็นหน้าที่ของพราหมณ์

การคุ้มครองประชาชน การสละทรัพย์สมบัติ การประกอบยัญพิธี การศึกษา การไม่ติดอยู่ กับความสุขทางภาระมณ์ ทั้งหมดนี้ปูรุษได้มอบให้เป็นหน้าที่ของกษัตริย์

การเลี้ยงดูวัวคaway การสละทรัพย์สมบัติ การประกอบยัญพิธี การศึกษา การค้าและ พาณิชยกรรม การให้กู้เงิน และการเกษตรกรรม ทั้งหมดนี้ได้มอบให้เป็นหน้าที่ของแพศย์

พระผู้เป็นเจ้า (ปูรุษ) ได้ทรงกำหนดอาชีพ (กรรม) ให้แก่สูตร เพียงอย่างเดียวเท่านั้น นั้นคือ การรับใช้ธรรมะหั้งสามโดยไม่มีความอาฆาตพยาบาท⁵

ในคัมภีร์อุคเวท ได้กำหนดหน้าที่ของมหาพรหม สร้างเทวะผู้ยังไหญ์ไว้เป็นหมวดหมู่เป็น เทวะมีหน้าที่เกี่ยวกับสังสารวัฏแห่งโลก เทเวเหล่านี้ได้แก่

พระมา คือ ผู้สร้าง (creator) พระองค์หนึ่ง

วิษณุ หรือนารายณ์ คือ ผู้รักษา (Preserver) พระองค์หนึ่ง

ศีวะ หรือ อิศวร คือ ผู้ทำลาย (Destroyer) พระองค์หนึ่ง

เทวะหั้งสามนี้ เรียกว่า ตรีมูรติ พระมาเป็นผู้สร้างโลก สร้างมนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลาย โลกที่พระองค์ทรงสร้างนั้นต้องยังได้เป็นยุค และพินาศไปเป็นยุค ระยะเวลาระหว่างสร้างโลก โลก ต้องอยู่ และโลกพินาศ เรียกว่า กัลป์ กัลป์หนึ่งแบ่งออกเป็น 4 ยุค คือ กฤตยุค ไตรคâyุค ทวายุค และกาลียุค รวม 4 ยุค เป็นมหาယุค พันมหาယุคจะเป็นกัลป์หนึ่ง กัลป์หนึ่งเป็นเวลา 4,320,000 ปี⁶

ความเป็นไปแต่ละยุค มีโดยย่อดังนี้

กฤตยุค เป็นยุคแห่งสัจธรรมมั่นคง มีพระพรหมองค์เดียวเป็นใหญ่ ไม่มีเทพอื่นอีก ไม่มียกษ์ ไม่มีมาร ไครปรารถนาอันใดสำเร็จ ไม่มีการค้าขายแลกเปลี่ยน ไม่มีโลก โกรช หลง ทุริต คตโกร และไม่มีโภณัสได ๆ

ไตรคâyุค เป็นยุคที่สัจธรรมเสื่อมลง 1 ใน 4 ไม่มีพิธีกรรม มนุษย์ปฏิบัติธรรมเพื่อผล หวังอานิสงส์จากการปฏิบัติธรรมนั้น ๆ

ทวายุค เป็นยุคที่สัจธรรมเสื่อมลง 2 ใน 4 นรชนเกิดเจ็บป่วยเกิดต้นหา นรชน นิยมทำความช้ำ มีพิธีกรรมเพื่อล้างความช้ำ พระเวทหงส์เกิดขึ้น แต่นรชนไม่เอาใจใส่

5 จำนวน ก กองประจำรัฐ, มือเกตเวย์ประจำเมืองอินเดีย เล่ม 1 (พระนคร: ราชบัณฑิต 2515), หน้า 419-420

6 J.N. Farquhar, *Primer of Hinduism* p. 39

กลีบุค เป็นยุคที่สัจธรรมเฉลือ ๑ ใน ๔ ศีล และธรรมทั้งปวงเสื่อมถอย นรชนเต็มไปด้วย ราคะ โภส โโมหะ ทุจริต คดโกงกันอยู่ทั่วไป ฯลฯ

2. สมัยอุปนิษัท

อุปนิษัทแต่งขึ้นโดยยึดคัมภีร์พระเวทเป็นหลัก เป็นบทเรียนอันเป็นส่วนลึกซึ้ง (Esoteric Doctrine) เป็นปรัชญาเกี่ยวกับเรื่องวิญญาณอันเนื่องด้วยพรหม เป็นคัมภีร์สำคัญอันหนึ่งของยินดู ส่วนใหญ่แต่งเป็นคำร้อยกรอง และถือเป็นคัมภีร์สุดท้ายแห่งการศึกษาเล่าเรียนเพื่อถึงที่สุด จึงเป็น เวทานตะ แปลว่า ที่สุดแห่งพระเวท กล่าวคือ เมื่อศึกษาจบคัมภีร์อุปนิษัทแล้ว ก็เป็นอันศึกษาถึง ที่สุด

คำสอนในคัมภีร์อุปนิษัท กล่าวถึงดวงวิญญาณของสากลโลก รวมลงอยู่ในวิญญาณของโลก คือ มหาพรหม และมหาพรหมนั้น คือวิญญาณของโลก (พระมหาพรหมองค์สร้างตรีมูรติ เพื่อทำหน้า ที่องค์คล้อย่าง) มหาพรหมนั้นไม่มีเพศ สิงอยู่ในสรรพสิ่งทั่วไป มหาพรหมคือด้วยวิญญาณแห่งสากล โลกเรียกว่า ปรมາตมัน เมื่อวิญญาณแห่งโลกเป็นปรมາตมัน สิงที่ออกจากวิญญาณนั้น ก็เป็นอาทิตย์ด้วย ฉะนั้นวิญญาณของบุคคล (ที่ออกจากการมหาพรหม) ก็คือพรหมนั้นเอง ตนเองคือพรหม หรือพรหมคือ ตนเอง การรู้จักตนเองก็เท่ากับรู้จักรหม การรู้จักรหมก็เท่ากับรู้จักตนเอง ฉะนั้นจึงเป็นทางให้เข้า ถึงโมกชาต คือความหลุดพ้น ผู้ใดรู้แจ้งในอาทิตย์ของตนว่าเป็นอาทิตย์ของมหาพรหมแล้ว ผู้นั้นย่อม พ้นจากสังสารเวียนว่ายตายเกิดและจะไม่ปฏิสนธิอีกเลย ในชั้นหลังลัทธิแห่งอุปนิษัทหริบายคำพรหม ว่า พรหมคือความสัตย์ ความแท้จริงแห่งสรรพสิ่ง พรหมคือความบันเทิง พรหมคือความลึกซึ้ง คิดเห็นได้ยาก สรรพสิ่งสำเร็จขึ้นได้ด้วยอำนาจแห่งพรหมหรืออิกนัยหนึ่งว่า พรหมคือความจริง ความ คิดและความบันเทิง

3. สมัยอวตาร

ระยะนี้ชาวยินดูนับถือลัทธิอวตาร (Incarnation) คือเชื่อว่า เทพเจ้าบางองค์ได้อวตารมา เกิดเป็นรูปบุรุษ เช่น พระรามในคัมภีร์รามยณะ และพระกฤษณะในคัมภีร์มหาการตะ มาสมัยหลังนี้ ผู้นับถือว่า พระวิษณุ เป็นผู้อวตารลงมาปราบยุคเชื้ญในมนุษยโลก ผู้นับถือพระวิษณุเป็นเจ้าเรียกว่า นิภัยไวษณพ

พระวิษณุหรือพระนารายณ์ที่อวตารลงมาเกิด เพื่อปราบยุคเชื้ญในมนุษยโลกนั้นมี ๑๐ ปาง คือ

1. มัตสยาตรา คือ อวตารลงมาเป็นปลา เพื่อช่วยมนุษย์เมื่อครัวน้ำท่วมโลก ผ่า- ยักษ์ชื่อหยครีวะ ผู้เป็นต้นเหตุให้มนุษย์มีความเห็นผิดลุ่มหลง
2. กุรุมารา คือ อวตารลงมาเป็นเด็กในทະเลน้านม (เกษียรสาคร) เอาหลังรองรับ

กฎเข้าชื่อมนต์ทาง เทวดาน้ำพญานาคมาต่างเชือกษัตรีเข้าเพื่อกวนมหาสมุทร ทำให้เกิดน้ำอมฤตและสึมีค่าอื่น ๆ

3. วราหาวดา คือ อวตารลงมาเป็นหมูป่า เพื่อปราบยักษ์ ผู้มีนามว่า “หิรันยาภะ” ผู้จับโลกลดลงไปได้ทะเล ตามตำนานกล่าวว่า โลกเป็นก้อนน้ำกลม แต่ด้วยเชื้อของหมูป่า ดูนี้ให้โลกสูงขึ้นพ้นจากน้ำได้ คนจึงได้อาศัยอยู่บนโลกทุกวันนี้

4. นรสังหารดา คือ อวตารลงมาเป็นนรสิงห์ (ครีวคนครีวสิงห์) เพื่อปราบยักษ์ชื่อ หิรันยกศิปุ ผู้ได้พรจากพระพรมว่า จะไม่ถูกมนุษย์ เทพหรือสัตว์ฆ่าให้ตายได้ ยักษ์จึงกำเริบรุกรานโลกทั้ง 3 พระนารายณ์อวตารเป็นนรสิงห์ทำลายยักษ์นั้นถึงแก่ชีวิต เพราเวนสิงห์นั้นมิใช่คุณมิใช่สัตว์

5. วามนาวดา คือ อวตารลงมาเป็นคนค่อม เพื่อปราบยักษ์ชื่อ พล มิให้มีอำนาจครองโลกทั้ง 3 โดยขอเนื้อที่เพียง 3 ก้าว เมื่อพลียักษ์ยินยอม จึงก้าวไป 2 ก้าว ก็เกินสวรรค์และเกินโลก แต่ด้วยความกรุณาจึงประทานโลกให้บAdaลให้ยักษ์นั้นไป

6. ปรสุรนาวดา คือ อวตารลงมาเป็นปรสุร (คนถือขวน) ในเรื่องเล่าว่าพระวิษณุอวตารลงมาเกิดเป็นบุตรของพระมหาณ์ ชื่อยมทัณ แล้วสืบสกุลมาจาก ภทุ เพื่อบังกันมิให้กษัตริย์ครอบครองอาณาจักรเหนือวรรณะพระมหาณ์ ปรสุร ได้ชั่วระยะเวลาถึง 21 ครั้ง เพื่อให้ปรสุรจากวรรณะกษัตริย์

7. รามนาวดา คือ อวตารลงมาเป็นรามจันทร์ (พระราม) ในเรื่องรามายณะ เพื่อปราบยักษ์ชื่อหคกภัณ্ড

8. กฤษณนาวดา คือ อวตารลงมาเป็นพระกฤษณะในเรื่องมหาภารตะ เพื่อทำลายกังสพัญญาธุ

9. พุทธนาวดา คือ อวตารลงมาเป็นพระพุทธเจ้า

10. กัลกีนาวดา คือ อวตารลงมาเป็นพระกัลกิหรือบุรุษผู้เข้มแข็ง เพื่อปราบคนชั่วและสถาปนาธรรมขึ้นใหม่ในโลก

ในสมัยเดียวกัน มีชาวอินดูบางพวกแยกไปนับถือพระศิริ ถือว่าเป็นผู้สร้างมีศักดิ์ยิ่งกว่าพระวิษณุ ช่วยกันสร้างฤทธิ์และอำนาจให้แก่พระศิริ โดยสมมติให้พระศิริมีโโค ผู้ให้น้ำนม และเนื้อเพื่อเลี้ยงมนุษย์เป็นพากหนะ โดยกล้ายเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์เหมือนแม่ของคนทั้งหลาย และให้ลิงค์ (เครื่องหมายของบุรุษเพศ) เป็นสีอันควรบูชา เรียกว่าศิริลึงค์ โดยเฉพาะເຂົ້າເຄື່ອງหมายแห่งเพศนั้นเป็นผู้สร้างสรรค์สิ่งในโลก พากนับถือศิริเป็นเจ้าเรียกว่านิกาຍศิริ

4. ทรงคนะ ๖ (มัชทรคนะ)

บุคคลเกิดเจ้าลักษณ์กิจชัย ๖ ลักษณ์ กีอ

1. ทรงคนะหนึ่ง ชื่อ นายยะ หมายความว่า วิธีอันเหมาะสมเจ้าสำหรับค้นหาความจริง โดยอาศัยอนุนานตามเหตุผลเปรียบเทียบกันเบ็นชัน ๆ จึงควรเรียกว่าตรรกวิทยา (Logic) หลักสำคัญ ของนายนะ คือ ทุกชีวิต ประพฤติ (ความเคลื่อนไหว) ไทย และความสำคัญผิด (อวิชชา) สิ่งเหล่านี้ ถ้าเปลี่ยนออกได้เป็นลำดับไปตั้งแต่ปลายไปหาต้น ก็จะถึงชีวิตความหลุดพัน (อัปวรรณ) อรรถกถาจารย์ ชื่อวาร์สัยยาน อธิบายว่าความสำคัญผิดย่อมนำความลำเอียง ความลำเอียงย่อมนำความเหี้ยแห่งใจ ริษยา ความเห็นผิด ความประมาท อหังการ และโลภโดยลำดับ บุคคลย่อมประกอบประทุกกรรมทำ ร้ายลักษณะ แล้วยังพุ่มพุ่มในความด้วยกาย ก็เป็นคนทุจริตหมายค่ายร้ายกาจ การกระทำนี้เป็น อกุศลกรรม แต่เมื่อบุคคลประพฤติพร้อมด้วยกายชี้ทาง เมตตากรุณา เป็นผู้มีสัตย์ บ้ำเพ็ญประ โยชน์ มีสาระในว่า สารยายพระเวทและมีอุบกษา ย่อมยังธรรม คือกุศลให้มั่งคิด เหตุฉนั้น อกุศลและกุศลจึงเป็นกรรม สร้างทุกคิดและสุคิดให้มีขึ้น การหาก gereiyawด้วยชาติคือ ความเกิดย่อมเป็น ทุกนี้ท่านกล่าวว่า อาหารเมื่อคลุกเคล้ากับน้ำผึ้งและยาพิษก็ควรจะหั้งเสีย เพราะเป็นความบันเทิงสุข แต่มีทุกนี้ปนอยู่ด้วย เจ้าลักษณ์ชื่อโคงมะ คัมภีร์ในลักษณ์นี้ เรียกว่า นัยยสูตร

2. ทรงคนะสอง ชื่อ ไวเศษิกะ เป็นทรงคนะที่เพิ่มเติมจากนายนะอีกทีหนึ่งมีหลักอยู่ ว่า โลภเกิดขึ้นเพราะผลแห่งอำนาจไม่อาจเห็นได้ชัดสืบมากจากกรรมในภาพก่อน แต่รับรองว่ามีผู้เป็น ใหญ่เรียกว่า ประมาณัน คือ วิญญาณยอดเยี่ยม อันมีลักษณะผิดจากชีวิตมัน อันเป็นวิญญาณมนุษย์ ประมาณันย่อมเป็นอนันต์ ไม่มีตันไม่มีปลาย ไม่มีท่าลายแตกดับ มีอำนาจอยู่ทั่วไป ปราศจากรูปร่าง และเป็นผู้สร้างโลก เจ้าลักษณ์นี้ชื่อ กណาทะ คัมภีร์ในลักษณ์นี้เรียกว่า ไวเศษิกสูตร

3. ทรงคนะสาม ชื่อ สางขยะ เป็นทรงคนะที่เห็นว่าพระเจ้ามิได้สร้างโลก สรรพสิ่ง ที่มีอยู่ในโลกต้องเกิดจากเหตุผลของมันเอง สิ่งที่มีอยู่ต้องเกิดจากสิ่งที่มีอยู่ สิ่งที่เกิดจากสิ่งที่ไม่มียอม ไม่ได้ อรรถกถาจารย์อธิบายว่า เนยย่อมออกมากจากนมองความจากน้ำไม่ได้ ช่างหม้อ ย่อมบันหม้อ ด้วยดิน ไม่ใช่น้ำด้วยผ้า สิ่งต่าง ๆ ย่อมเนื่องมาจากสิ่งของเดิมสืบเนื่องย้อนขึ้นไปเป็นลำดับจนถึง ตนเค้าเดิมที่ยังความเกิดให้มีขึ้น เจ้าลักษณ์นี้ชื่อ กนิษฐ์

4. ทรงคนะสี่ ชื่อ โยคะ ทรงคนะนี้กำหนดให้ตั้งสมารช คือตั้งจิตเพ่งเลึงให้เกิด ความบริสุทธิ์ แม้อารมณ์กระทบสิ่งใดก็ไม่แปรปรวนและต้องข่มความดันรนให้หมดสิ้นไป อาทิตย์ หรือวิญญาณจะได้เข้าไปร่วมอยู่ในประมาณัน

“โยคะมีหนทางเข้าถึงแปดสาย คือym (ความเห็นยิรัง) นิยม (การปฏิบัติในลักษณ์) อาสนะ (อาการนั้นเพื่อกระทำจิตให้แน่แน่) ปราणายาน (การผ่อนหายใจ) ปรัตยาหาร (การทราบ-

อันที่ร้าย) ธรรม (การทำด้วยจิตให้มั่น) ภาน (ความเพ่งเฉ็ง) สมาร์ต (ความที่ด้วยจิตอยู่ที่) ผู้ประพฤติในโโยคันนี้เรียกว่า โยคี⁷ เจ้าลักษณ์ชื่อปัตัญชลี คัมภีร์ในลักษณ์เรียกว่าโยคสูตร

5. ทรงคนห้า ชื่อ บุญมีมาก ทรงคนนี้มุ่งให้ทำพิธีการพลีบูชา มากกว่าจะมุ่งสอนให้ใช้ความพินิจนึก เจ้าลักษณ์ชื่อไชวนิ คัมภีร์ในลักษณ์เรียกว่า กรรมมีมาก

6. ทรงคนหกชื่อ อุตุนมีมาก หรือเวทานตะ มีลักษณ์ว่า โลกนี้แท้จริงคือพระมหาสิ่งต่างๆ ย่อมออกจากพระมหา ฉะนั้นทุกคนควรบูชาพระมหาด้วยใจอันสูง เจ้าลักษณ์ชื่อวิยาส คัมภีร์ในลักษณ์ชื่อเวทานตสูตร หรือพระมหาสูตร หรือสรีรากสูตร

หลักความดีสูงสุด เป็นขั้นยอดแห่งการปฏิบัติธรรมเพื่อความดีสูงสุด (Summum bonum) ความดีสูงสุดของชาวอินถูเก็ติ การนำอามันของตนเข้าสู่ปรมาณ์ เพื่อหลุดพ้นจาก生死วัฏแห่งชีวิต

การดำเนินชีวิตให้เข้าถึงความดีสูงสุดคือไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นหลักปฏิบัติ 4 ระดับ ที่เรียกว่า อาการ 4 ในการบำเพ็ญเพียรเพากิเลสให้สุขสันติ คือ ระดับสันยาสี การเข้าถึงไม่กระนกประชญาติ กำหนดได้ไว้ 4 ทาง ประกอบกันคือ

1. กรรมมรรค หรือ กรรมโยค
2. ชยานมรรค หรือ ชยานโยค
3. ภัตติมรรค หรือ ภัตติโยค
4. ราชมรรค หรือ ราชโยค

กรรมมรรค หรือ กรรมโยค ผู้ปฏิบัติเรียกว่า กรรมโยคิน โดยกำหนดว่ากรรมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิต ชีวะของคนแต่ละคน ย่อมเวียนว่ายตายเกิด มีสุข มีทุกข์ โดยอาศัยแรงกรรมให้พิจารณาว่า กรรมใดเป็นเหตุให้เวียนว่ายตายเกิดจนละกรรมนั้นเสีย และกรรมใดเป็นเหตุให้หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดจนปฏิบัติกรรมนั้น โดยใช้ความรู้แจ้ง (ชยาน) และภัตติ เป็นเครื่องประกอบในการประกอบกรรม

การประกอบกรรมมี 2 อย่างคือ

- (1) ประกอบกรรมด้วยการหวังผลตอบแทน (สกamกรรมโยค) แต่ปฏิบัติอย่างถูกต้อง

⁷ เศรษฐรากษา และนา kabprachip, อักษรของเพื่อน (พะนก : คลังวิทยา, 2514), หน้า 109

(2) ประกอบกรรมโดยไม่หวังผลตอบแทน (นิษกามกรรมโยค) ปฏิบัติโดยตือหน้าที่เป็นหลัก เมื่อเกิดมาเป็นmannuyik'Connor ปฏิบัติไปตามหน้าที่ของมนุษย์*

ชยานมรรค หรือ ชยานโยค ผู้ปฏิบัติเรียกว่า ชยานโยคิน กำหนดปฏิบัติโดยความรู้แจ้ง ความเห็นชอบ อันเป็นผลจากการพิจารณาโดยบริสุทธิ์ ไม่สร้างความทุกข์ทรมานให้แก่ชีวิตๆ อย่างเดียว การสร้างผลประโยชน์และความดีงามให้แก่ส่วนรวม

ภักดิมรรค หรือ ภักดิโยค ผู้ปฏิบัติเรียกว่า ภักดิโยคิน กำหนดปฏิบัติด้วยการจริงรัก-ภักดิ์ต่อคำสอนของเทพเจ้า

ราชมรรค หรือ ราชโยค ผู้ปฏิบัติเรียกว่า ราชโยคิน มุ่งปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกหัดใจ บังคับใจให้อยู่ในอำนาจด้วยการบำเพ็ญโยคกิริยา

บ้อปฏิบัติของชาวชินดูในนี้จุบัน

บุคคลจะเป็นชินดูได้ด้วยองค์ประกอบสามัญ 2 ประการ คือ

1. ชาติตรากุล บุคคลจะเป็นชินดูต้องกำเนิดอยู่ในวรรณะไดวรรณะหนึ่ง ตามลักษณ์ชินดู ชนชาติต่างๆ ถ้าไม่มีชาติตรากุลดังกล่าวแล้ว แม้นับถือลักษณ์ชินดูและประพฤติดนอย่างชินดู ก็เป็นชินดูไม่ได้

2. ข้อปฏิบัติ ยินดูต้องประพฤติตามกฎประเพณีที่กำหนดไว้สำหรับวรรณะของตน ในวรรณะต่างๆ ยอมรับนิยมธรรมเนียมประเพณีโดยเฉพาะซึ่งแตกต่างกันมาก แต่มีบางอย่างที่จำเป็นต้องประพฤติและปฏิบัติทุกวรรณะ

ข้อที่ต้องประพฤติและปฏิบัติแบ่งออกเป็น 4 หมวดคือ

2.1 การแปร่งงาน อาหารการกิน การประกอบอาชีพ และท้อย่ออาศัย กฎว่าด้วยการ

* หน้าที่ของมนุษย์ที่พึงปฏิบัติก็คือ

1. บีกฤทธิรัม การปฏิบัติหน้าที่ของบิคากท่องกรธิกา
2. มากฤทธิรัม การปฏิบัติหน้าที่ของมารดาท่องบุกรธิกา
3. บุกรธิรัม การปฏิบัติหน้าที่ของบุกรธิกาท่องบุกามารดา
4. ปกิธรรม (สามีธรรม) การปฏิบัติหน้าที่ของสามีท่องกรรยา
5. บักนีธรรม (ภริยาธรรม) การปฏิบัติหน้าที่ของกรรยาท่องสามี
6. ภราภรธรรม การปฏิบัติหน้าที่ของพน้องท่องพน้อง
7. ราชธรรม การปฏิบัติหน้าที่ของพระราชาท่องพระราชน
8. ประชาธรรม การปฏิบัติหน้าที่ของประชาชนท่องพระราชา
9. สาวีธรรม การปฏิบัติหน้าที่ของผู้เป็นประชาชน
10. เสร梧ธรรม การปฏิบัติหน้าที่ของผู้น้อยท่องผู้ใหญ่ (นายกับบ่าว)
11. สมາชธรรม (สังคมธรรม) การปฏิบัติหน้าที่ของมนุษย์ท่องมนุษย์ (สังคมไกสังคมหนึ่ง)
12. เทพธรรม การปฏิบัติหน้าที่ของพระราชนท่องเทพบุตร
13. นานาธรรม การปฏิบัติหน้าที่ระหว่างมนุษย์ท่องมนุษย์ทั่วโลก

แต่งงานเป็นหลักสำคัญในวรรณะ จะแต่งงานกับคนอภิรัตน์ไม่ได้เป็นอันขาด เช่น พระมหาณก ต้องมีสามีในวรรณะพระมหาณ กษัตริย์ต้องในวรรณะกษัตริย์ แม้ในวรรณะเดียวกันก็ยังจำกัดบรรทัด และโคตรอึ้งหนึ่ง ถ้าผู้คนกฎหมายต้องถูกตัดขาดจากโคตรจากวรรณะ หรือกฎหมายไม่มีครอบคลุม สมาคม เรื่องอาหารการกิน คนในวรรณะต้องทำให้คนในวรรณะสูงกินไม่ได้ คนละวรรณะกินรวม กันไม่ได้ แต่ต้องอาหารกันไม่ได้ การประกอบอาชีพ ไครอยู่ในวรรณะใดก็ต้องประกอบอาชีพอย่างนั้น บ้านเรือนก็เช่นเดียวกัน

วรรณสังกร

การแต่งงานของชาวพื้นเมืองออกเป็น 3 อย่างคือ

- (1) การแต่งงานที่สามีภรรยาอยู่ในวรรณะเดียวกัน
- (2) การแต่งงานที่ดี คือ สามีอยู่ในวรรณะที่สูงกว่าภรรยา
- (3) การแต่งงานที่เลวคือ ภรรยาอยู่ในวรรณะที่สูงกว่าสามี บุตรที่เกิดจากการแต่งงานที่เลว ถือว่าไม่ควรเกี้ยงเป็นพิเศษ ตามสัดส่วนโดยตรงกับความไม่เสมอภาคระหว่างค่าแห่งของบิดามารดา ข้าราชการ คือบุตรที่เกิดจากบิดาเป็นศูนย์ มารดาเป็นพระมหาณ ถือว่าเป็นวรรณะที่จะแตะต้องไม่ได้ (Untouchable) ต่ำที่สุด

วรรณสังกร ก็คือการแต่งงานแบบสมนั่นเองหรือเรียกว่าเป็นการแต่งงานข้ามวรรณะ

สามีอยู่ในวรรณะใดวรรณะหนึ่ง ภรรยาก็อยู่ในวรรณะเดียวกัน สามีภรรยาที่อยู่ร่วมกัน ด้วยการสมรสที่ไม่มีที่ติ เมื่อให้กำเนิดบุตร บุตรนั้นก็อยู่ในวรรณะเดียวกับบิดามารดาและเป็นผู้สามารถที่จะสืบทอดสกุลได้ อย่างนี้เรียกว่า วรรณะแท้ๆ

บุตรที่เกิดจากบิดาเป็นพระมหาณ มารดาเป็นกษัตริย์ เรียกว่า นุร芚าสิกทะ บุตรที่เกิดจากบิดาเป็นพระมหาณ มารดาเป็นแพศย์ (ไวศยะ) เรียกว่า อัมพัชูชะ บุตรที่เกิดจากบิดาเป็นพระมหาณ มารดาเป็นศูนย์ เรียกว่า นิญาทะ หรือแม้แต่จะเรียกว่าปารศะ ก็ได้

บุตรที่เกิดจากบิดาเป็นกษัตริย์ มารดาเป็นแพศย์หรือศูนย์ ตามประเพณีที่ถือมาเรียกว่า มากษะ หรือ อุคระ บุตรที่เกิดจากบิดาเป็นแพศย์มารดาเป็นศูนย์ เรียกว่า กรณะ กุญแจได้ตั้งชื่อ เฉพาะสำหรับบุคคลที่สมรสเท่านั้น

บุตรที่เกิดจากบิดาเป็นกษัตริย์ มารดาเป็นพระมหาณ เรียกว่า สูตทะ บุตรที่เกิดจากบิดาเป็นแพศย์ มารดาเป็นพระมหาณ เรียกว่า ไวเทหகะ บุตรที่เกิดจากบิดาเป็นศูนย์ มารดาเป็นพระมหาณ เรียกว่า จันชาล ซึ่งเป็นผู้ที่ถูกกันออกจากการพิจารณาธรรมทั้งปวง

หญิงกษัตริย์ที่สามีเป็นแพศย์ บุตรเรียกว่า นาคทะ ถ้าสามีเป็นศูนย์ บุตรเรียกว่ากษัตริย์ หญิงแพศย์ ที่สามีเป็นศูนย์ บุตรเรียกว่าอาโยคะ

บุตรที่เกิดจากบิดาเป็นมาพิชัยะ มารดาเป็นกรณะ เรียกว่า รถการะ การที่จะถือว่า บุตรที่เกิดมาเลวคืนนั้น ก็ให้พิจารณาดูว่าบุตรนั้นเกิดจากการสมรสที่แล้ว (ปฏิโลง) หรือจากการสมรสที่ดี (อนโลง)

ความเจริญก้าวหน้าในด้านฐานะทางสังคม (ของพวกรัตนสังกรต่าง ๆ) นั้นควรทราบว่า มีผลลัพธ์ในการแต่งงานครั้งที่ 7 หรือแม้แต่ในครั้งที่ 5 ก็ได้ ในกรณีที่เกี่ยวกับการกลับกัน เข้าจะถูกกลดมาสู่สถานะเท่ากับที่สูงกว่าและต่ำกว่า ก็จะพิจารณาตัดสินได้โดยอาศัยหลักการเช่นเดียวกัน เช่น พราหมณ์มีภรรยาเป็นศุทธ์ ให้ก้านดิชดิ化เป็นนิชาทะ พราหมณ์อีกคนหนึ่งแต่งงานกับดิชาที่เป็นนิชาทะ และได้ดิชาขึ้นมาคนหนึ่ง พราหมณ์ที่มีภรรยาเป็นนิชาทะตามแบบนี้ 6 ชั่วอายุคน ได้บุตรขึ้นมา บุตรนั้นก็เป็นพราหมณ์ มิใช่เป็นสามีกของวรรณสังกรอีกต่อไปแล้ว อย่างไรก็ต้องดำเนินมิได้เป็นตัวประกอบอย่างเดียวเท่านั้นที่จะพิจารณาตัดสินวรรณะ เพราะครอบครัวพราหมณ์ที่ดำรงชีวิตอยู่ด้วยอาชีพของศุทธ์ติดต่อกันมาถึง 7 ชั่วคน ก็ย่อมกล้ายเป็นศุทธ์ด้วย⁸

การกลับเข้าสู่วรรณะอีกประการหนึ่งก็คือ การดื่มน้ำปูจายา อันได้แก่ ของที่ออกจากร่างกายวัน 5 อย่าง มีนาคม นมเปรี้ยว เนยใส ขี้ เยี่ยว ผสมกัน พราหมณ์คนใดเกิดทุกศีล เช่น ไปใช้ของฯ คนนอกวรรณะ จะถูกบังพพาชนนียกรรม คือ ขับออกจากรัตนะ การจะกลับสู่วรรณะเดิมได้ ก็ต้องการฟอกตัวให้บริสุทธ์อย่างเดิม คือ ดื่มน้ำปูจายา⁹

การสมรส

การสมรสของชาวอินดูนั้นจะพิจารณาทั้งด้านบิดาและมารดา กล่าวคือ ควรให้ดิชาของตนแต่งงานกับชายหนุ่มที่มีสติบัญญา และแต่งงานกับหญิงสาวที่มีสติบัญญา มีความสวยงาม มีลักษณะดี และผู้ที่ไม่ใช่คนข้าwoke การสมรสนั้นมีหลายแบบ

บิดาอาจมอบบิดาของตนให้หลังจากที่ได้ประดับตกแต่งร่างกายแล้วด้วยเครื่องประดับต่าง ๆ และหลังจากที่ได้หลังน้ำนมอันให้แล้ว นี้เป็นการสมรสแบบพรหม (พรหมวิวาห์) บุตรที่เกิดจากเชื้อหลังจากที่ได้แต่งงานแบบนี้แล้ว จะทำให้อันุชน 12 ชั้น และบรรพบุรุษ 12 ชั้น ทั้งฝ่ายสามีและฝ่ายตัวเชื้อบริสุทธ์ได้ บิดาอาจประดับตกแต่งร่างกายของเชื้อด้วยเครื่องประดับต่าง ๆ และมอบให้แก่พระผู้ประกอบพธ์ในคราวที่ทำอัญเชิญพธ์ตามแบบพระเวทก็ได้ นั้นเป็นการสมรสแบบ ไทดะ (เทพวิวาห์) บุตรที่เกิดจากการแต่งงานแบบนี้ จะทำให้อันุชนและบรรพบุรุษทั้งสองฝ่ายบริสุทธ์ได้ 10 ชั้น การสมรสที่ประกอบด้วยการกำหนดเงื่อนไขไปว่า “จะปฏิบัติธรรมะร่วมกัน” ให้แก่ทั้งฝ่ายเจ้าสาวและ

⁸ ข้างค์ ทองประเสริฐ. บ่อเกิดลักษณะประเพณีอันเดีย เล่ม 1 (พระนคร : ราชบัณฑิตา, 2515), หน้า 422-425

⁹ สมกิจ บุราภาศ, ปรัชญาพราหมณ์ในสมัยพุทธศาสนา (พระนคร : แพรพิทยา, 2516), หน้า 105

เจ้าบ่าวนั้น เรียกว่า การสมรสแบบประชานื๊ตยะ (ประชานื๊ตบัวห์) บุตรที่เกิดจากการแต่งงานแบบนี้ จะทำให้อนุชนและบรรพบุรุษทั้งสองฝ่ายบริสุทธิ์ไปได้ 8 ชั้น ชายอาจแต่งงานกับหญิงหลังจากที่ได้มอบแม่วัดวันหนึ่งกับพ่อวัดวันหนึ่งให้แก่บิดาของหญิงสาวแล้วก็ได้ การสมรสแบบนี้เรียกว่า อารยะ (อารยบัวห์) บุตรที่เกิดจากการแต่งงานแบบนี้จะทำให้อนุชนและบรรพบุรุษทั้งฝ่ายสามีและภรรยา บริสุทธิ์ไปได้ 7 ชั้น ชายที่แต่งงานกับหญิงหลังจากที่ได้ตกลงกันเองกับعروแล้ว อย่างนี้เป็นการสมรสแบบคานธารพ (คานธารพบัวห์) ชายอาจแต่งงานกับหญิงสาวหลังจากที่ให้ทรัพย์แก่บิดาหญิงนั้นจนพอใจแล้วเรียกว่าเป็นการสมรสแบบอสูร (อสุรบัวห์) ชายอาจลักพาหญิงสาวไปในตอนที่ญาติพี่น้องของเชือมวันอนหลับ หรือไม่ได้รับมัดระวังเชือแบบนี้เป็นการสมรสแบบไปมาจ (ไปมาจบัวห์) ชายหลังจากที่ได้ม่ำพันและตัดศีรษะญาติพี่น้องของหญิงสาวแล้วอาจพรางเชือ ทั้งๆ ที่เรอยังร้องให้ออยู่ไปจากพื่น้องของเชือที่กำลังร้องให้ออยู่เช่นกัน อย่างนี้เป็นการสมรสแบบ รากรช (รากรสวัวห์)¹⁰

2.2 พิธีประจำบ้าน ผู้ใดจะเป็นอินดู ต้องทำพิธีประจำบ้าน ละเว้นไม่ได้ การทำพิธีต้องอาศัยพราหมณ์กับ巫เป็นผู้ทำ

ในนานวาระมศาสร์และคัมภีร์อันๆ กำหนดพิธีประจำบ้านไว้ 12 ประการ บุคคลที่เป็นทวิชาติ คือ วรรณพราหมณ์ กษัตริย์ แพคย์ จะต้องกระทำพิธีเหล่านี้เรียกว่า สังสการ คือ

1. ครรภาราน พิธีตั้งครรภ์ด้วยวันวิวาร์
2. ปุ่งสวัน พิธีกระทำต่อเด็กในครรภ์ เมื่อเข้าใจว่าเป็นชายประมาณ 3 เดือนภายหลังแต่งงาน
3. สีมันโคนยัน พิธีแยกผู้หญิงในระยะตั้งครรภ์แล้ว 4 เดือน 6 เดือน หรือ 8 เดือน
4. ชาตกรรม พิธีคลอดบุตร
5. นามกรรม พิธีตั้งชื่อเด็กในวันที่ 12 หรือ 14 ถัดจากวันคลอด
6. นิษกรรม พิธีนำเด็กออกไปปดูอาทิตย์อุทัย เมื่อเด็กมีอายุได้ 4 เดือน
7. อันปราคัน พิธีบ่อนข้าวเด็กในเดือนที่ 5 หรือที่ 6
8. รูพกรรม พิธีโภนผ้าให้เหลือไว้แต่จุก ทำในบีที่ 3
9. เกศาณตกรรม พิธีตัดผม ถ้าเป็นพราหมณ์ต้องตัดเมื่ออายุครบ 16 ปี ถ้ากษัตริย์ในอายุ 22 ปี ถ้าแพคย์ตัดเมื่ออายุ 24 ปี
10. อุปานยัน (อุปนาณะ) พิธีเข้าอาศรม
11. สมาวรตน์ พิธีกลับบ้าน เมื่อเสร็จการศึกษาจากสำนักครู
12. วิวาหกรรม พิธีแต่งงาน

¹⁰ ลก. หน้า 430-431

พิธีเหล่านี้ถ้าเป็นอย่างทั่วไปยัง นอกนั้นทำได้ แต่ห้ามสวดคัมภีร์พระเวท สังสการหง້หลายช่วยให้แผนการดำเนินชีวิตของบุคคลสี่ขัน (อาศรม 4) เป็นตัวเป็นตนยิ่งขึ้น และแน่นอนมากขึ้น เท่าที่เป็นอยู่ สังสการ เป็นตัวแทนที่หมายต่างๆ ในด้านความก้าวหน้า ของมนุษย์โดยอาศัยช่วงชีวิต ซึ่งมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การสร้างบุคลิกภาพ หง້ทางด้านร่างกายและจิตใจ อวย่างเด็มที่ ผู้ประพันธ์ถือว่าพิธีริตรองภายนอกมีความสำคัญอันยิ่งกว่าคุณสมบัติทางด้านศีลธรรม คุณสมบัติทางด้านศีลธรรม 8 ประการ ก็คือ

1. ความเมตตากรุณาต่อสรรพสัตว์
2. ความอดทน
3. ความไม่มีความริษยา
4. ความบริสุทธิ์
5. ความสงบ
6. ความดี
7. ความไม่ตระหนี
8. ความไม่โลภ

ผู้ที่ทำสังสการทุกชนิดมาแล้ว แต่ไม่มีคุณสมบัติทางด้านศีลธรรม 8 ประการ ก็จะรวมกับพระมันไม่ได้ แม้เดวิลของพระพรหมเขาก็ไปไม่ถึง อนึ่งบุคคลที่ประกอบสังสการเพียง 2—3 อายุ แต่มีคุณสมบัติทางด้านศีลธรรม 8 ประการ ย่อมเข้ารวมกับพระมัน (พระพรหม) ได้ เช่น ย้อมอยู่ในสำนักของพระพรหม¹¹

บั้จุนบันยินดูที่เป็นทวิชาติคงปฏิบัติพิธีเหล่านี้ 4 อายุ คือ

พิธีที่ 5 นามกรรม

พิธีที่ 6 อันปราศ

พิธีที่ 10 อุปนayan (อุปนาียนะ)

พิธีที่ 12 วิวาหกรรม

2.3 พิธีคราท์ คือ พิธีของผู้มีครรภชาเป็นพิธีพลีบุชาดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ (Ancestor Worship) พิธีนี้ถือเครื่องครดมาก ถึงจะขาดพิธีอื่นแต่จะขาดพิธีนี้ไม่ได้¹²

การบูชาบรรพบุรุษ คือ การสังเวยดวงวิญญาณด้วยข้าวบิณฑ์ (ก้อนข้าวสุก) ผู้ทำคราท์ถ้าเป็นลูกชายอาจช่วยบรรพบุรุษให้พ้นจากชุมนรภ ที่เรียกว่า บุต ได้ คราท์กระทำในวันที่หนึ่งก่อน

¹¹ สก. 437—438

¹² Sinclair Stevenson, Mrs.; *The Rites of the Twice-born*, Lesson 10,12

วันเพาคพ กระทำตลอดไป 10 วันตั้งแต่วันดาย ในวันที่ 11 ในพิธีคราท์ บรรดาญาติทั้งหญิงชายทางสายบิดาและมารดาสืบเชื่อมไป 3 ชั่ว (คือชั้นปัจ្យายายทวดสืบมาจนถึงเหلن) มาชุมนุมร่วมในพิธีด้วย พวงญาติเหล่านี้เรียกว่า สมิย์ แปลว่าร่วมข้าวบินท์ จะต้องทำพิธีเดือนละครั้งเรื่อยไปตลอดปี แล้วจึงร่วมน้ำทำบีลละครั้ง

นอกจากยังมีพิธีคราท์อีก เช่น เพื่อขอบคุณ ทำเพื่อชำระล้างบาป ทำเพื่อความสวัสดิ์ในคราวเดินทางไกล และทำเพื่อความเจริญของทรัพย์สมบัติ เป็นต้น

2.4 บูชาเทวตา (Worship of Gods) กษิพิธบูชาฟื้นค่า ภัยพิธบูชาและ ในการณะ ต่ายังมีพิธีพากเปลอกกันไป สำหรับธรรมะสูงกระทำพิธีพอกสรุปได้ดังนี้

1. สวามนตร์ภาษาฯ สรรนาการชั่วระพัน และสังเวียนเทวจารุกวัน
2. พิธีสมโภช ถือศีล และวันศักดิ์สิทธิ์
3. ไปนมัสการ บำเพ็ญกุศลในเทวสถาน

นิกายในศาสนา Hindū

ศาสนา Hindū เป็นนิกายใหญ่ ๆ 3 นิกาย คือ

1. ไวยชนนิกาย (Vaisnavism) เป็นนิกายหนึ่งของศาสนา Hindū ที่นับถือบูชาและลงรักภักดีต่อพระวิษณุ หรือพระนารายณ์ นิกายนี้ถือว่าพระวิษณุมิใช่เป็นเพียงผู้รักษาเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้สร้างและผู้ทำลายสากลโลกด้วย ฉะนั้นนิกายนี้ จึงถือว่าเป็นเอกเทวนิยม คือ นับถือเทพเจ้าองค์เดียว และถือว่าพระวิษณุจะอวตารลงมาปรากยุคเขญให้โลกเกิดสันติเสมอ

2. ไศวนิกาย (Saivism) เป็นนิกายหนึ่งของศาสนา Hindū ที่นับถือบูชาพระศิวะ โดยถือว่าพระศิวะเป็นผู้สร้างสรรพสิ่งทั้งปวง สิงค์บูชาอีกอย่างหนึ่ง คือ ศิวลึงค์ โดยหมายเอาว่า เครื่องหมายแห่งเพศนี้เป็นผู้สร้างสรรพสิ่งในโลก

3. ศักตินิกาย (Saktism) เป็นนิกายที่บูชาแม่สีของเทพเจ้า ซึ่งถือเป็นศักติของเทพเจ้า การทำพิธีเพื่อบูชาเทวตาผู้หญิง มักเป็นไปในทางอนุราศ เช่น ใช้ผู้หญิงเปลือยกายจับระนำ และสังเวยด้วยสุรา บุษยัญญาด้วยโลหิตคนและสัตว์ ศักตินิกาย แบ่งเป็น 2 พาก คือ ทักษิณาริน (พากขวา) และ瓦มาจาริน (พากซ้าย) พากขวาทำพิธีเปิดเผยแพร่สุภาพ พากซ้ายทำพิธีในที่ลับ และลามกมาก

ศรีมัหกัวหคีดา (เพลงแห่งชีวิต)

ศรีมัหกัวหคีดา เป็นคัมภีรบทหนึ่งในมหาพิธีมหากาฬ นับเป็นหัวใจปรัชญาที่ชาว Hindū นับถือมาก ถูกใช้เรทยาสา หรือ กฤษณะ ไหว้ปะยน เป็นผู้รุจนาเชื่น ชาว Hindū ถือว่า กัวหคีดาเป็นเนื้อแท้ของพระเวท นักบวชชาวอินเดียชั้นนำผู้หนึ่งกล่าวว่า “สรรพอุปนิษัทคือฝูงโศ ผู้ริด

นมคือกุญชะจะ ลูกโคงีออรชูนซึ่งเป็นผู้เสวยนน และนมคือคิตา” ภควัทคิตาใช้ตัวอย่างคำไฟเราะสละ สละ แล้วอธิบายปรัชญาอุปนิษัทไว้แจ่มกระจังมาก ชาวอนเดียจึงยึดถือภควัทคิตาเป็นปรัชญา ประจำชาติ “ความจริงแล้วภควัทคิตา เปรียบเหมือนพวงมาลัยพวงหนึ่ง บรรดาดอกไม้ทุก ๆ ดอก ล้วนเก็บเอามาจากสวน คืออุปนิษัท ใช้แต่เนื้อความเท่านั้นแม้บางคตานใน ภควัทคิตา มีบทตรงกัน กับอุปนิษัทที่เดียว เช่น

น	ชายเต	มุริยเต	วา	กกาจิต
นาย	ภูตวา	ภวิตา	วา	น ภูยะ
อโช	นิตุยะ	ศากุโต'ย		ปุราโน
น	หนุยเต	หนุยมาเน		ครีเร คิตา 2-20

น	ชายเต	มุริยเต	วา	วิปศุจิน
นาย	ภูตศุจิน	น	วภูว	กศุจิ
อโช	นิตุยะ	ศากุโต'ย		ปุราโน
น	หนุยเต	หนุยมาเน		ครีเร อุปนิษัท 1-2-18 ¹³

“วัตถุประสงค์ของคิตา มีอยู่ว่า การบรรลุถึงโมกษะหรือนิพพาน ย่อมเป็นไปได้ก็ โดยอาศัยเนพั่นญาณแต่อย่างเดียว แต่ว่าเพื่อจะบรรลุถึงญาณนั้น เรายังจะต้องเป็นภานะ อัน หมายความสำหรับญาณนั้นเสียก่อน ซึ่งเป็นไปได้โดยอาศัยกรรมหรือการปฏิบัติ การปฏิบัติไปสู่ความ บริสุทธิ์ และความบริสุทธิ์จิตยองน้ำไปสู่เขตแดนแห่งญาณ ซึ่งนับว่าเป็นโมกษะนั้นเองใน ขณะที่อันเดียหลงอยู่ในผลแห่งยุพธิชี คิตา ได้ร้องอุทานว่า ผลที่จะได้รับจากยุพธิชีนั้น หา ใช่เป็นผลที่ถาวรไม่ ถ้าจะต้องการผลอันถาวรแท้ ควรจะละเอียดคัดวิวัฒนา หันหัวมั่งการในเรื่อง ยุพธิช คิตาได้ตีกลองแห่งอาทิตย์ โดยประการว่า ไม่มีใครเป็นผู้กระทำ ไม่มีการใดเป็นกิริยา ไม่มีสิ่งใดเป็นกรรม จงหันหัวมั่งการ จึงจะบรรลุถึงญาณอันประเสริฐที่สุดได้ บทเพลงแห่ง คิตา ก็คือ อาทิตย์ ซึ่งตั้งอยู่บนเหนือไปกว่า โน พุทธิ หันหัวมั่งการ และเสียงเพลงแห่งคิตา ก็ คือ การละดังที่มหาบุรุษผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า คิตาแปลว่า ตุยาคี คือผู้สละ การสละนี้มิใช่สละสิ่งที่ ประเสริฐ แต่สละผลแห่งกรรม ทราบได้ที่เรายังหลงอยู่ในผล ทราบนั้นเราเป็นทาสอวิชชาและ ต้องหมุนเวียนอยู่ตามสังสารวัฏ แม้การปราบคนผลแห่งการปฏิบัติ ก็คือ การผูกมัดชนิดหนึ่งเหมือน

¹³ แสง มนวิทุร, คัมภกภควัทคิตา (พระนกร พรพิทยา, 2515,) (คำนำ) หน้า 6

กัน เหตุนั้นหน้าที่ของเรารอยเดียว ก็คือ การดำเนินการมิใช่ความมุ่งหมายที่จะเสวยผล นี้เหละ เป็นสาระคือ เป็นสีียงแห่งเพลงคักด์สิก¹⁴

กวัลคิตาดำเนินเรื่องโดยย่อว่า พระอรชุนในเรื่องมหาภารตะยินในท่าทรงคร อยู่ในท่ามกลางสนามรบ ค่อยสัญญาณที่จะมีบอกให้ลงมือรบ ขณะนั้นพระอรชุนเห็นกองทัพปรบกษ์ที่มาอยู่ข้างหน้า เป็นกองทัพของผู้ซึ่งเป็นพระญาติของพระองค์เอง มีแม่ทัพนายกองซึ่งเป็นพระญาติใกล้ชิดก็มี และส่วนมากก็เป็นผู้ที่พระอรชุนทรงเครื่องนับถืออย่างยิ่ง ส่วนกองทัพข้างฝ่ายพระอรชุนก็มีพระภาดาและพระญาติของพระองค์ ทันใดนั้นพระอรชุนทรงเกิดประหวั่นพรึ่งด้วยความสลดพระทัย ทรงถามพระองค์เองว่ามีประโยชน์อันใดบ้างกับอาณาจักร ซึ่งเมื่อรับชนะก็จะได้มما แต่ต้องเสียชีวิตคนเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้เป็นการควรแล้วหรือที่จะประหัตประหารคนเหล่านี้ ซึ่งก็มีอยู่มากคนที่มีวัยรุ่นแก่กว่าพระอรชุนและเป็นผู้ทรงเกียรติคุณเป็นพื้นบือหัวไป ถ้าประหัตประหารลงไปจนโลหิตไหลหนอง พระองค์จะมีเป็นผู้ประกอบกรรมทำบาปอย่างประศจากเหตุผลอะไรหรือ ทรงคิดเห็นเช่นนี้แล้วกระทำให้พระทัยอ่อนนacrหดจากพระองค์ ขณะนั้นพระกฤษณะ ซึ่งเป็นนายสารทให้พระอรชุนก์ทรงเตือนสติและปลูกพระทัยพระอรชุนให้แข็งขึ้นโดยทรงแสดงบทในกวัลคิตา

ข้อใหญ่ใจความเป็นเบื้องต้นของกวัลคิตา คือสอนคติปรัชญาแห่งการกระทำ กล่าวคือ การกระทำที่มีลักษณะถูกซึ่งยกเกียรติของบุคคลขึ้นสูงสูง คือหน้าที่ซึ่งบุคคลพึงกระทำโดยไม่นึกถึงประโยชน์ส่วนตัวที่จะได้มما หน้าที่ของทหารก็ที่สنانรบเพื่อต่อสู้กับศัตรู และไม่มีข้อห์ถามว่าการรบนั้น มีคุณมีประโยชน์อย่างไร เมื่อการฆ่าเกิดเป็นหน้าที่ขึ้นแล้วก็ต้องฆ่าด้วยดุเดือด คนโง่เขลาเท่านั้นที่มีความคิดเห็นเลยขอบเขตไปในเรื่องนาปแห่งการฆ่า สัตว์ทั้งหลายที่เกิดมาโดยธรรมชาติก็ต้องตายความสูงสารและความชราดของทหารจะไม่ช่วยให้มนุษย์พ้นจากความตายในที่สุด นอกจากนี้ผู้ที่คิดสูงย่อมถือว่าความตายนั้นไม่มี เพราะที่จริงนั้นวิญญาณไม่มีทำลายเป็นสิ่งอยู่หนึ่นความทุกษ์ สุข และความรู้สึก แม้จะเปลี่ยนรูปคือที่เราเรียกว่าตาย ก็เป็นเรื่องกำหนดหมายที่พระเป็นเจ้าทรงทำลายต่างหาก ผู้ซึ่งเป็นผู้จากที่ปราภูมิเนื่องอยู่ ก็เป็นแต่เครื่องมือแห่งพระเป็นเจ้าเท่านั้น พระกฤษณะตรัสในลักษณะที่พระองค์เองเป็นพระเจ้าว่า

“ เราก็ความตายและงานบั้งชุบันของเราก็การทำลาย จงดูที่ในเรานั้นซึ่งเป็นผู้ประหารคนเหล่านี้ เพราะแม้ท่าน (พระอรชุน) รบไม่สำเร็จและหนีไป นายทัพนายกองทางฝ่ายปรบกษ์ก็จะต้องตาย ไม่มีตัวอึดตื้อไปเหมือนกัน เพราะเขาเหล่านั้นถูกเราสังหารอยู่ก่อนแล้ว ท่านจะเป็นเครื่องมือของเราเด็ด ”

¹⁴ ลก. (คำนำ) น. 7-8

ภาควัตถุคิตายืนคิดว่าต่อพระเป็นเจ้าซึ่งมีตัวตน (Personal God) เรื่องลักษณะการ
ก้มีสอนด้วย เพาะพระภู�性ณะตรัสว่า เมื่อไครธรรมเสื่อมและธรรมเริ่มเด่นขึ้นในโลก พระเป็น¹⁵
เจ้าเองจะทรงอวตารลงมาไราบอธรรม ภาควัตถุสอนไม่ให้เบียดเบี้ยนลักษณ์นิกายอื่น เพาะ
ศาสนาไม่ว่าศาสนาใด นิกายใด แม้จะมีคิดดูหมายและตัวช้อย่างไร แต่ก็เป็นผลเหมือนบันไดก้าวไป
สู่ศาสนาและนิกายที่สูงขึ้นไปโดยลำดับ เพาะจะนั้น จึงควรให้ความนับถือต่อศาสนานนิกายนั้น ผู้
ใดบุชาเทพองค์ใดตัวความศรัทธา เรายังทำครัวของเขานี้ก้าวแข็งยิ่งขึ้น ให้สัมความ
ประรอนทางเขามุ่งหมาย เหล่าผู้ที่บุชาเทเพเจ้องค์นี้ด้วยครัวห้าภักดิ์เทากับได้บุชาเรา แต่ยังไม่
สมบูรณ์เท่านั้น การเคารพบุษามีต่าง ๆ กัน ก็เหมือนคนต่าง ๆ ที่ไปสู่ที่หมายอันเดียวกัน ถนน
บางสายก็ยาว บางสายก็สั้น แต่ไปถึงที่เดียวกันช้าหรือเร็วเท่านั้น ภาควัตถุสอนเกี่ยวกับชีวิตใน
โลกนี้ คือสอนถึงลักษณะของสังคมมนุษย์ แสดงให้เห็นว่าบุคคลจะแสวงความรอดพ้น ก็ในที่ซึ่ง¹⁵
แวดล้อมไปด้วยชีวิต ไม่ใช่อยู่โดยเดียวที่ในบ้านแต่เพียงคนเดียวจึงจะรอดพ้นได้ อยู่ในโลกนี้กระทำ
หน้าที่ซึ่งมีกำหนดไว้โดยชาติกำหนดหรือโดยเหตุการณ์พิเศษ ไม่รวด速ดุจต่อผลที่ได้กระทำการหน้า
ที่หรือห่วงประโยชน์ตอบแทน ปราศจากเครื่องผูกพันแห่งความรักหรือความช่วยเหลือในบังคับด้วย
แห่งตน นี้คือวัตถุประสงค์แห่งชีวิต ผู้ซึ่งอยู่ในลักษณะนี้ คือผู้หลุดพ้นแล้ว และได้รางวัลตอบแทน
อยู่ในตัวแล้ว¹⁵

(แปลจาก P. Thomas, *Hindu Religion and Manners Chapter iv Philosophy*)

ต่อไปนี้เป็นความบางตอนในศรีมหาภาควัตถุ

แสดงให้เห็นความท้อถอยของพระอรชุน

ท้าวอรชุนตรัส

28. กฤณะ เมื่อข้าพเจ้าได้เห็นญาติอันตรียมพร้อม และกระหายรับ
29. แขนขาข้าพเจ้าอ่อน ปากแห้ง ตัวสั้น ขนก็ลุกขึ้น
30. ชนุคานท์พหลุจจากมือ ผิวนhangร้อนผ่าว ไม่อาจยืนอยู่ได้ทั้งใจก็หมุนเวียนไปหมด
31. โอ เกศว (พระกฤณะ) ข้าพเจ้าได้เห็นลงอันวิปริต ทั้งมองไม่เห็นทางดีเสียเลย
ในการที่จะประหารพวกพ้องในศึกนี้
32. กฤณะเอย ข้าพเจ้าไม่หวังความชนา ไม่ประสงค์ราชสมบติและความสุข ราช-
สมบติจะมีประโยชน์อะไรแก่ข้าพเจ้าเล่า โควินทะ (พระกฤณะ) และทั้งจะมี
ประโยชน์อะไรด้วยโภคะและชีวิต

(อธิบายที่หนึ่ง)

ชื่ออรชุนวิชาทโยค

¹⁵ เสรียรโเกตก, ภาษาเบรจท์ยัน (พระนกร: บรรณาการ, 2515), หน้า 477-485

พระกุณณะปดุกปลองใจพระอรชุน

พระกุณณะตรัส

11. พระองค์กำลังโศกถึงผู้ซึ่งไม่ควรโศกถึง และยังตัวสัตอัญคำอันหลักเหล暮แต่ก็มิได้ทรงทราบความหมายอันลึกซึ้งแห่งถ้อยคำนั้น บันทึก (ผู้รู้อันแท้จริง) ย่อมไม่เสียใจถึงสิ่งที่มีชีวิตอยู่และสิ่งที่ตายไปแล้ว
20. ศรีริต (จิตซึ่งอาศัยร่าง) นี้ไม่เคยเกิด ไม่เคยตาย จะไม่เป็นอึก เมื่อได้เป็นแล้ว ศรีริตนี้ไม่เกิด เที่ยงในภายน้ำและเที่ยงมาแล้ว ย้อมหน้าไม่ตายในเมื่อร่างกายถูกฆ่า
21. ผู้ซึ่งรู้จักสิ่งนี้อันไม่เกิด ไม่สูญ ไม่อาจถูกทำลายและเที่ยงแท้ เรายังคงมีหัวใจจะฟ้าครื้นได้อย่างไร ปาราณ
22. เมื่อนคนถอดเครื่องนุ่งห่มอันเก่าเสีย สวนชุดอื่นซึ่งเป็นเครื่องใหม่จันได ชีวิตมันที่อาศัยร่างก็จันนั้น หง่างร่างเก่าเสีย เข้าสู่ร่างอันอันเป็นร่างใหม่
23. ชีวิตมันนี้ไม่ถูกอาวุธประหาร ไม่ถูกไฟไหม้ ไม่เปียกน้ำ ไม่ถูกกลมพัดให้แห้ง
24. ชีวิตมันนี้ ไม่ถูกตัด ไม่ถูกเผา ทำให้เปียกไม่ได ทำให้แห้งไม่ได เที่ยงแท้ปราภูมิที่ไว้ปะ มั่นคงไม่หวั่นไหวและยั่งยืน
25. ชีวิตมันนี้ ท่านกล่าวว่า ไม่มีความปราภูมิ เป็นอุจิไถ ไม่มีวิการ (ไม่เปลี่ยนภาวะ) ฉะนั้นเมื่อรู้ว่าเป็นดังนี้แล้ว ท่านไม่ควรเคราโศกถึงเลย

(อัชയาทีสอง)

ชื่อสางขยะโยค

กล่าวถึงพระกุณณะอวตาร

พระกุณณะตรัส

5. อรชุน การเกิดของอาทิตย์และของท่าน ต่างได้ผ่านกันมาแล้วคันละมาก ๆ ปรันตปะอาทิตย์จากการเกิดเหล่านั้นทั้งหมดแต่ท่านยังไม่รู้
6. แม้มีอาทิตย์ ไม่เกิด ไม่สานสูญ และแม้มีเมื่อเป็นเจ้าแห่งสิ่งที่ปราภูมิทั้งหลาย (ก็จริง) แต่อาทิตย์ได้อธิษฐาน (บังคับ) ประพฤติของตนเอง จึงได้ปราภูมิ (เป็นตัวตน) ขึ้นมาด้วยมายาแห่งโยค
7. ภารด เมื่อธรรมเสื่อมเสียไป อธรรมเจริญขึ้นในกาลใด ๆ อาทิตย์มีอำนาจดำเนินให้ปราภูมิในกาลนั้น ๆ
8. เพื่อรักษาสาหุชน เพื่อบำรับทรัพย์ และเพื่อพดุงธรรม อาทิตย์จึงได้สำแดงตนให้ปราภูมิในทุก ๆ ยุค

กล่าวถึงการละกิเลสและสะสมความดี

8. ผู้ใดเมื่อใจอึ้นนำไปด้วยความรู้จากวิชา (ญาณ) และ (อึ้นนำไป) ด้วยความรู้สึกจากความรู้นั้น (วิญญาณ) ตั้งมั่นเหมือนกับเขา ชนะอินทรีย์ มั่นคงอยู่ในสมารถ เห็น ก้อนดิน ก้อนหิน และหงองคำ มีสภาพเสมอ กันกล่าวได้ว่าผู้นั้นเป็นโยคี
- พระกุณณะตรัส
40. ดูกรปารถ ความเสื่อมเสียของเขาผู้นั้นย่อมไม่มีในโลกนี้และโลกหน้าเลย เพราะคร กิตามทำกัลยานกรรมไว้แล้ว ย่อมไม่ไปสู่ทุกข์ดินน้ำพ่อเอย
41. เขา ผู้คลาดจากโยคินนี้ จะถึงโลกสวรรค์ สักดิอยู่ชั่วกาลนาน (ภายหลัง) จะมา บังเกิดในครอบครัวที่บริสุทธิ์ และมีทรัพย์สมบัติมาก
42. หรือไม่ก็ จะเกิดในตระกูลโยคินน์เอง ที่มีบัญญามาก การการเกิดเช่นนี้น่าได้ ยกในโลก
43. แนะนำ กุณันทะ ในตระกูลโยคินน์ เขายังได้ฟันสัญชาตญาณที่ติดตัวมาแต่ชาติก่อน แล้วแต่นั้นก็จะเริ่มสนใจเพื่อความสำเร็จ (ตรัสรู้)
45. ส่วนพระโยคี สนใจในความพยาຍາม ชาระบานไปให้บริสุทธิ์แล้ว มีความสำเร็จคือความ บริสุทธิ์จากหลาย ๆ ชาติ ต่างจากนั้นย่อมไปสู่ธรรมคติ (นิพพาน)

(อธิบายที่หก)

ชื่อรยานโยค

นับถือเทพเจ้าองค์ใดก็ได้เป็นการบูชาพระกุณณะ

23. อนึ่ง ผู้ได้ภาคีเทพองค์หนึ่ง ประกอบด้วยศรัทธาบูชาอยู่ ผู้นั้นแหล่ะ เก่านเตย เขาน บูชาอาตมาด้วยเหตุอัญญาณ
24. เพราะว่า อาตมาเป็นหงษ์ผู้บริโภค และเป็นหงษาเจ้าแห่งบัญพิธีทั้งปวง แต่เมื่อไม่รู้จัก อาตามาตามความเป็นจริง เพราะฉะนั้นเขาก็จึงยังจดจ่ออยู่ (คือต้องเกิด ๆ ตาย ๆ อุยอือก)
25. ผู้บูชาเทวดาย่อมถึงเทวดา ผู้บูชาบรรพบุรุษย่อมถึงบรรพบุรุษ ผู้บูชาภูตผีย่อมถึงภูตผี ผู้ภาคีในอาตมา ก็ย่อมถึงอาตมา
26. ผู้ได้ถวายใบไม้ (ใบมะตูม) ดอกไม้ ผลไม้ และน้ำ แด่อามาด้วยภาคี อาตมา ย่อมรับสิ่งนั้น ๆ ที่เขามีมิใช่อาศَاคนำนาถวายแล้วด้วยภาคี

(อธิบายที่เก้า)

ชื่อรราชวิทยาราชคุณโยค

หลักของภัณฑ์พะกาญจนะคือการเข้าถึงธรรมะ

13. ผู้ไม่เกลียดชังต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย มีเมตตากรุณาโดยแท้ ปราศจากมั่งการอหังการ สม่ำเสมอในทุกข์และสุข คอยแต่จะให้อภัย
14. สันโดษเนื่องนิตย์ เป็นผู้ประกอบในสมารธ บังคับใจอยู่ มีความตั้งใจมั่นคง มีใจและบัญญาเน่นแน่นในอนาคต ภักดีต่ออาตมา เข้าผู้นั้นยอมเป็นที่รักของอาตมา
15. โลกไม่เดือดร้อนจากผู้ใดและผู้ใดไม่เดือดร้อนจากโลก ผู้ใดพ้นจากความยินดีความยินร้าย ความเดือดร้อน ผู้นั้นเป็นที่รักของอาตมา
16. ผู้ใดไม่มุ่งต่ออะไร บริสุทธิ์ ขะมักเขมัน วางเฉย พ้นความกลัว ละการปรารถนา ทุกสิ่ง ภักดีต่ออาตมา ผู้นั้นเป็นที่รักของอาตมา
17. ผู้ใดไม่ยินดีไม่ยินร้าย ไม่เคราโศก ไม่มุ่งหวังอะไร ๆ ละความดีและความไม่ดี มีภักดี ผู้นั้นเป็นที่รักของอาตมา
18. คนใดวางแผนสม่ำเสมอในศัตรูและมิตร ในการได้รับความนับถือและถูกหมิ่น มีความสม่ำเสมอในหน้า ร้อน สุข ทุกข์ เว้นจากการคลุกคลี
19. คนที่วางแผนให้เท่ากันในนิทานและสรรเสริญ มีความนึง มีสันโดษในทุกอย่างไม่ติดที่อยู่ มีความเห็นมั่นคง มีภักดี ยอมเป็นที่รักของอาตมา
20. ส่วนผู้ใดตั้งมั่นในศรัทธา นับถืออาตมาเป็นอย่างยิ่ง มีภักดี บำเพ็ญอุทิชธรรมตามที่กล่าวมาแล้วนี้ ผู้นั้นเป็นยอดที่รักของอาตมา

(อธิบายที่สิบสอง)

ชื่อภัณฑ์โยค

ศรัทธา ๓ ประการ

11. ยัญได อันผู้ไม่หวังผลบุชา อยู่ตามวิธี โดยตั้งใจว่า “เป็นสิ่งควรบูชาเท่านั้น” ยัญนั้นเป็นของรู้ประกอบด้วยสัตวะ
12. แต่ยัญไดที่บุชา เพื่อมุ่งผลหรือเพื่อowardตัวเอง ทำนผู้ประเสริฐในตระกูลภรต จงทราบ เติดว่า ยัญนั้นเป็นของผู้ประกอบด้วยรช
13. ยัญซึ่งไม่มีวิธี ไม่มีข้าวของถวายพร ไม่มีมนต์ร์กำกับ ไม่เป็นทักษิณ ปราศจากความเลื่อมใส ยัญชนิดนี้ เรียกว่า เป็นของผู้ประกอบด้วยตมະ
14. การบูชาเทพเจ้า พราหมณ์ อาจารย์ และนักประชานุร์ ความบริสุทธิ์ ความซื่อตรง พรหมจรรย์ และความไม่เบี้ยดเบี้ยน เหล่านี้จัดเป็นเตบะส่วนร่วงกาย

15. คำพูดอันไม่ทำความเดือดร้อน มีสัตย์ น่ารัก มีประโภชน์ และการฝึกหัดสังวา�ຍາ (บริกรรม) เหล่านี้ จัดเป็นคบะส่วนวัวใจ
16. ความผ่องใส่แห่งใจ ความสงบแห่งใจ ความนึง การช่มใจ ความบริสุทธิ์แห่งนิสัย เหล่านี้จัดเป็นคบะส่วนใจ
17. ตอบทั้ง 3 อ่าย่าง อันพากโภคผู้ไม่หวังผล บำเพ็ญแล้วด้วยครรภารานั้นสูง จัดเป็นคบะ ของผู้ประกอบด้วยสัตวะ
18. ตอบที่ทำเพื่อได้รับชื่อเสียง เกียรติยศ และการบูชา และทำโดยการอวดตัวนั้น ในที่นักล่าวไว้ว่า เป็นตอบของผู้ประกอบด้วยรุษะ ซึ่งเป็นสิ่งไม่ยั่งยืน
19. ตอบที่ทำด้วยความโง่เขลา และด้วยเบียดเบียนตนเองหรือทำเพื่อการทำลายผู้อ่อนน้อม เรียกว่า เป็นตอบของผู้ประกอบด้วยตมะ
20. ทานที่ให้แก่ผู้ไม่เคยอุปการะ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ควรให้ (ตามหน้าที่) ในเทศกาล และภำพะอันสมควร ทานนั้นจัดเป็นทานชนิดประกอบด้วยสัตวะ
21. แต่ทานที่ให้เพื่อตอบแทน ผู้อุปการะหรือว่าให้ โดยหวังผล อนึ่ง ให้แล้วเกิดความเสียทานนั้น จัดเป็นทานชนิดประกอบด้วยรุษะ
22. และทานที่ให้โดยไม่นับถือและดูหมิ่น แก่ผู้ไม่สมควรรับ ทั้งไม่เหมาะสมด้วยกาลเทศกา ทานนั้นเรียกว่า ทานชนิดประกอบด้วยตมะ

(อธิบายสิบเจ็ด)

ชื่อครรภาราภิกาคโยค

สัตวะ	=	ความบริสุทธิ์
รุษะ	=	กาม ความอุยาก
ตมะ	=	ความลุ่มหลง เกียจคร้าน การหลับ

ลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาภินดู

วรรณกรรมของศาสนาภินดู ประกอบไปด้วยรสทุกรส คลุกเคล้าประสานปะปน กัน ถ้าจะเปรียบวรรณกรรมของยินดู เปรียบได้เหมือนป่าใหญ่ซึ่งเต็มไปด้วยพันธุ์ไมนานาชนิด เป็นไม้เล็กบ้างใหญ่บ้าง ไมชนิดใดมีค่าก็มี ไมไร้ค่าก็มี ไมแก่น ไมกระพึกมี ไมมีพิษ และไม่ที่ใช้เป็นสมุนไพรก็มี ไมเหล่านี้บ้างปะปนกันไป จะนับบุคคลที่เป็นสามัญชนย่ออมพิจารณาได้โดยยาก นอกจากนักพฤกษาศาสตร์เท่านั้นที่สามารถแยกแยะได้ว่าเป็นไมชนิดใด ด้วยเหตุนี้ วรรณกรรมยินดูจึงมีทั้งดีที่สุดและเลวร้ายที่สุด และแต่ผู้ใดจะใช้วิจารณญาณเลือกสรรนำมายัง